

חוברת שאלות חזרה בנביא

ספר שמואל א

שאלות ותשובות

יונתן לוי

תוכן עניינים

- 4 פרק א – בקשת חנה בן
- 6 פרק ב – תפילת חנה והנבואה על בית עלי
- 10 פרק ג – התגלות ה' לשמואל, פרסום שמואל כנביא אלוקים
- 13 פרק ד – קיום נבואת שמואל
- 15 פרקים ה, ו – עונש הפלישתים על לקיחת ארון ה'; החזרת ארון ה' לבית שמש
- 17 פרק ז – החזרת הארון לקרית יערים, חזרת העם בתשובה, נצחון ישראל את הפלישתים
- 19 פרק ח – העם מבקש מלך תגובת שמואל ותגובת ה'
- 21 פרק ט – שאול מחפש את אתונות אביו ופגישתו עם שמואל
- 23 פרק י – משיחת שאול למלך על ישראל
- 27 פרק יא – חידוש המלכת שאול
- 29 פרק יב – נאום העברת הנהגת העם משמואל לשאול
- 31 פרק יג – תחילת המלחמה בפלישתים בגבע – מכמש
- 34 פרק יד – המשך המלחמה בפלישתים
- 38 פרק טו – המלחמה בעמלק, שאול מאבד את מלכותו
- 46 פרק יז – דוד וגלית, יציאת שמעו של דוד
- 51 פרק יח – עליית קרנו של דוד ותחילת רדיפתו ע"י שאול
- 54 פרק יט – תחילת מנוסת דוד מפני שאול
- 57 פרק כ – יהונתן ממלט את דוד
- 62 פרק כא – דוד בנוב עיר הכהנים
- 65 פרק כב – הריגת כהני נוב
- 68 פרק כג – יחסם של אנשי קעילה וזיף לדוד
- 71 פרק כד – מפגש דוד ושאול במדבר עין גדי
- 74 פרק כה – דוד ומעשי נבל ואביגיל
- 79 פרק כו – דוד מסרב לשלוח ידו בשאול, משיח ה', בגבעת הכחילה
- 83 פרק כז – דוד אצל אכיש מלך גת
- 85 פרק כח – שאול אצל בעלת האוב
- 89 פרק כט – סרני פלישתים מסרבים לצרף את דוד למלחמתם
- 91 פרק ל – המלחמה בעמלקי והשבת השבוים
- 95 פרק לא – מות שאול ובניו בגלבע

שם: _____

פרק א – בקשת חנה בן

1. "ויהי היום" (ד). באיזה יום מדובר?

2. "ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה":
א. מה פירוש: "מנה אחת אפים"?

ב. מה הקשר בין שני חלקי הפסוק: "ולחנה יתן מנה אחת אפים" "כי את חנה אהב"?

3. חנה מבקש "זרע אנשים" (יא). מה כוונתה (על פי חז"ל)? היעזר בפסוק הבא: משה ואהרן
בכהגו ושמואל בקראי שמו קראים אל ה' והוא יענם: (תהלים צט, ו).

4. ויחשבה עלי לשכרה: (יג).

א. מדוע עלי חשב את חנה לשיכורה?

ב. מה חנה עונה לו?

ג. כיצד עלי מגיב לתשובתה?

5. מה חנה אומרת לעלי כאשר היא מביאה לפניו את שמואל?

בהצלחה !!!

פרק א – בקשת חנה בן

1. "ויהי היום" (ד). באיזה יום מדובר? היום המיוחד שבו היו זובחים לפני ה' בכל שנה.
2. "ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה":
א. מה פירוש: "מנה אחת אפים"? פי שניים/מיוחדת בכמות/איכות.
ב. מה הקשר בין שני חלקי הפסוק: "ולחנה יתן מנה אחת אפים" "כי את חנה אהב"?
כיוון שאלקנה אהב את חנה לכן נתן לה מנה כפולה (בכמות או איכות).
3. חנה מבקש "זרע אנשים" (יא). מה כוונתה (ע"פ חז"ל)? היעזר בפסוק הבא: משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו קראים אל ה' והוא יענם: (תהילים צט, ו). שזרעה יהיה שקול כשני אנשים – משה ואהרן או שביקשה המעורב בין האנשים, לא גוץ ולא גבוה לא שמן ולא רזה.
4. ויחשבה עלי לשכרה: (יג).
א. מדוע עלי חשב את חנה לשיכורה? כיוון שרק שפתיה נעו וקולה לא נשמע.
ב. מה חנה עונה לו? שמרוב כעסה והעצב שלה היא מתפללת אל ה'.
ג. כיצד עלי מגיב לתשובתה? מברך אותה שה' ימלא את בקשתה.
5. מה חנה אומרת לעלי כאשר היא מביאה לפניו את שמואל?
שה' מילא את בקשתה כפי שעלי ברך אותה. (כו-כז) ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל ה': אל הנער הזה התפללתי ויתן ה' לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו:

פרק ב – תפילת חנה והנבואה על בית עלי

תפילת חנה

1. תפילת חנה מחולקת ל3 חלקים. מה הם?

א. (א-ב)

ב. (ג-ח)

ג. (ט-י)

2. מהו הנושא המרכזי של תפילת חנה?

3. צטט שני פסוקים בהם מבטאת חנה שמה שהתרחש בעבר, או מתרחש בהווה אינם תוצאות מעשי האנשים בכוחם, גבורתם או חכמתם אלא תוצאות רצון ה'!

חטא בני עלי

4. תאר בקצרה 3 חטאים מחטא בני עלי.

א.

ב.

ג.

5. אילו חטאים מחטאי בני עלי היו "בין אדם לחברו" ואילו מהם היו "בין אדם למקום"?

6. בני עלי הוכחו על מעשיהם ע"י אנשים שונים.

א. מי היו המוכיחים?

ב. מה היתה תוכחת הראשונים? (פס' טז)

תגובת עלי

7. כיצד עלי הגיב לחטאי בניו?

8. כיצד הגיבו בני עלי לתוכחת אביהם?

9. "כי חפץ ה' להמיתם" (פסוק כה).

א. אלו שתי קושיות יש בדבר?

ב. כיצד ניתן ליישבן?

מעילו של שמואל

10. חנה ואלקנה המשיכו במנהגם לעלות לשילה מדי שנה בשנה. אילו שני דברים חזרו על עצמם בכל ביקור שלהם?

א.

ב.

11. עיין פרק כח, וכתוב בתור מה משמש מעיל זה עבור שמואל?

עונש בית עלי

12. מהם החטאים שבגללם העניש ה' את עלי?

א.

ב.

13. מה כולל העונש? (3 עניינים)

א.

ב.

ג.

14. מהו האות שנתן איש האלוקים לקיום העונש?

15. אימתי התקיימה הנבואה במלואה?

בהצלחה!

פרק ב – תפילת חנה והנבואה על בית עלי

תפילת חנה

1. תפילת חנה מחולקת ל3 חלקים. מה הם?
 - א. (א-ב) פתיחה – שמחת חנה בישועת ה' ודבקונו בה'.
 - ב. (ג-ח) כח ה' בהנהגתו את העולם – בכח ה' לשנות הכל לטוב או רע.
 - ג. (ט-י) סיום – ה' שומר על אוהביו ויקים מלך שישליט את מלכות ה' בעולם.
2. מהו הנושא המרכזי של תפילת חנה? הנושא העיקרי של תפילת חנה: כח ה' ודרך השגחתו בעולם. הכל מאת ה', ובכחו לשנות כל מצב מטוב לרע או מרע לטוב. (אל לאדם לבטוח במצבו או לסובל להתייאש ממצבו).
3. צטט שני פסוקים בה מבטאת חנה שמה שהתרחש בעבר, או מתרחש בהווה אינם תוצאות מעשי האנשים בכוחם, גבורתם או חכמתם אלא תוצאות רצון ה'!
"אל תרבו תדברו גבוהה גבוהה... כי אל דעות ה' ולו נתכנו עלילות"
"כי לא בכח יגבר איש".

חטא בני עלי

4. תאר בקצרה 3 חטאים מחטא בני עלי.
 - א. לקחו מבשר הזבח כראות עיניהם, יותר מהראוי להם (ואף מהחלק השייך לבעלים).
 - ב. לקחו את הבשר לפני (זריקת הדם) והקטרת החלב.
 - ג. "אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אוהל מועד".
5. אילו חטאים מחטאי בני עלי היו "בין אדם לחברו" ואילו מהם היו "בין אדם למקום"?
א - בין אדם לחברו, ב- בין אדם למקום. ג - בין אדם לחברו (ע"פ המדרש).
6. בני עלי הוכחו על מעשיהם ע"י אנשים שונים.
 - א. מי היו המוכיחים? הזובחים, עלי.
 - ב. מה היתה תוכחת הראשונים? (פס' טז). שימתינו עד אחר הקרבת החלב, ואז יקחו כאוות נפשם.

תגובת עלי

7. כיצד עלי הגיב לחטאי בניו? הוכיחם, אם אתם מתנהגים כך אין לאנשים למי ללכת להתלונן!
8. כיצד הגיבו בני עלי לתוכחת אביהם? לא שמעו בקולו. כי חפץ ה' להמיתם.
9. "כי חפץ ה' להמיתם" (פסוק כה).
 - א. אילו שתי קושיות יש בדבר? וכי אין בחירה חופשית? ה' רוצה בתשובה מדוע אינו מאפשר להם?
 - ב. כיצד ניתן ליישבן? יש מעשים שמונעים את הזכות לשוב בתשובה. וכיוון שכבר נחתם דינם לא תועיל להם יותר התשובה.

מעילו של שמואל

10. חנה ואלקנה המשיכו במנהגם לעלות לשילה מדי שנה בשנה. אילו שני דברים חזרו על עצמם בכל ביקור שלהם? א. הבאת מעיל לשמואל כפי מידתו. ב. עלי בירך אותם שיזכו לזרע אחר תחת שהשאלו את שמואל לה' כל הימים. ואכן זכו ל3 בנים ו2 בנות.
11. עיין פרק כח, וכתוב בתור מה משמש מעיל זה עבור שמואל? סימן היכר לשמואל.

עונשו של עלי

12. מהם החטאים שבגללם העניש ה' את עלי?
א. לקיחת בניו מבשר הזבח יותר ממה שהגיע להם ולפני זריקת הדם והקטרת החלב.
ב. "ותכבד את בניך ממני" – על כך שהוכיח בניו בדברים רכים ולא הפסיק את מעשיהם בתקיפות.
13. מה כולל העונש? (3 עניינים)
א. בני עלי לא יאריכו ימים.
ב. הכהונה הגדולה תלקח מהם ויהפכו להדיוטות.
ג. יבקשו מהכהן הגדול סיפוח לעבודות המקדש כדי שיוכלו לקיים את עצמם.
14. מהו האות שנתן איש האלוקים לקיום העונש?
שני בניו (חפני ופנחס) ימותו ביום אחד.
15. אימתי התקיימה הנבואה במלואה? בהריגת נב עיר הכהנים (פרק כה). ובסילוק שלמה את אביתר מלכהן ומינה תחתיו את צדוק, שהיה מזרע פנחס.

פרק ג – התגלות ה' לשמואל, פרסום שמואל כנביא אלוקים

תחילת התגלות ה' לשמואל

1. א. מה היתה טעותו של שמואל בתגובתו לקריאת ה' אליו בנבואה?

ב. ממה נגרמה טעות זו?

ג. מה אמר עלי לשמואל לעשות אם ישמע שוב שקוראים בשמו?

ד. מה שמואל שינה מדברי עלי ומדוע?

נבואת שמואל

2. א. מה היה הנושא של נבואת שמואל?

ב. איזה עוון של עלי שנזכר בדברי איש האלוקים במרומוז (פרק ב), נזכר עתה בדבר ה' באופן מפורש? ציין את הפסוקים!

ג. מדוע שמואל היה "ירא מהגיד את המראה אל עלי"?

ד. מדוע בכל זאת שמואל סיפר לעלי את תוכן הנבואה?

ה. עיין ביהושע ז, יט. אף יהושע ביקש ממישהו שיספר לו דבר ולא יסתיר ממנו. ממי יהושע ביקש זאת?

ו. ציין איזה מנהיג נוסף שכאשר ה' קרא בשמו פעמיים תגובתו היתה: "הנני"!

ז. כל ישראל ידעו לאחר זמן כי שמואל נביא נאמן לה'. עיין ספר במדבר פרק יב, וציין היכן אותו דבר נאמר לגבי משה רבינו!

עליית מדרגתו של שמואל

3. עיין פרקים ב-ג, וכתוב את המילים מהפסוקים המראים את עליית מדרגתו של שמואל.

ב, יא: _____

ב,יח: _____

ב, כו: _____

ג, א-ד: _____

ג, יט-כ: _____

בהצלחה!!!

פרק ג – התגלות ה' לשמואל, פרסום שמואל כנביא אלוקים

תחילת התגלות ה' אל שמואל

- א. מה היתה טעותו של שמואל בתגובתו לקריאת ה' אליו בנבואה?
שמואל חשב שעלי הוא זה שקורא לו.
ב. ממה נגרמה טעות זו?
דבר ה' היה יקר בימים ההם, אין חזון נפרץ. (א)
ושמואל טרם ידע את ה', וטרם יגלה אליו דבר ה'. (י)
ג. מה אמר עלי לשמואל לעשות אם ישמע שוב שקוראים בשמו?
"דבר ה' כי שומע עבדך"
ד. מה שמואל שינה מדברי עלי ומדוע?
השמיט מילת: ה'. חשש שמא זה קול אחר.

נבואת שמואל

- א. מה היה הנושא של נבואת שמואל? עוון בית עלי ועונשם.
ב. איזה עוון של עלי שנזכר בדברי איש האלוקים במרומז (פרק ב), נזכר עתה בדבר ה' באופן מפורש? ציין את הפסוקים!
עלי לא הוכיח את בניו כראוי כדי שיחדלו ממעשיהם הרעים.
"ותכבד את בניך ממני להבריאתכם מראשית כל מנחת ישראל לעמי": (ב, כט).
"בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה בם": (ג, יג).
ג. מדוע שמואל היה "ירא מהגיד את המראה אל עלי"?
בגלל התוכן הקשה של הנבואה על בית עלי, ומכיוון שעלי היה רבו של שמואל.
ד. מדוע בכל זאת שמואל סיפר לעלי את תוכן הנבואה? כי עלי ביקש זאת ממני וביקש שלא יכחד ממנו דבר (ואם יכחד יתקלל באותה קללה שנאמרה לו בנבואה).
ה. עיין ביהושע ז, יט. אף יהושע ביקש ממשהו שייספר לו דבר ולא יסתיר ממנו. ממי יהושע ביקש זאת? יהושע ביקש מעכּוּן שייגיד לו מה עשה ולא לכחד ממנו דבר. "וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל עֲכוּן בְּנֵי שִׁים נָא כְבוֹד לַה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן לוֹ תוֹדָה וְהִגֵּד נָא לִי מַה עָשִׂיתָ אֶל תִּכְחַד מִמֶּנִּי":
ו. ציין איזה מנהיג נוסף שכאשר ה' קרא בשמו פעמיים תגובתו היתה: "הנני!" ה' קרא אל משה רבינו מתוך הסנה: "משה משה", ומשה ענה: "הנני". שמות ג, ד: "וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה ויאמר משה משה, ויאמר הנני":
ז. כל ישראל ידעו לאחר זמן כי שמואל נביא נאמן לה'. עיין ספר במדבר פרק יב, וציין היכן אותו דבר נאמר לגבי משה רבינו! במדבר יב, ז: "... עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא":

עליית מדרגתו של שמואל

- עיין פרקים ב-ג, וכתוב את הפסוקים המראים את עליית מדרגתו של שמואל.
ב, יא: "והנער היה משרת את ה' את פני עלי הכהן":
ב, יח: "ושמואל משרת את פני ה' נער חגור אפוד בד":
ב, כו: "והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם ה' וגם עם אנשים":
ג, א-ד: "והנער שמואל משרת את ה' לפני עלי ודבר ה' היה יקר בימים ההם אין חזון נפרץ... ויקרא ה' אל שמואל":
ג, יט-כ: "ויגדל שמואל וה' היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: (כ) וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא לה':

פרק ד – קיום נבואת שמואל

לקיחת ארון ברית ה' למלחמה

1. מה גרם לישראל להביא את ארון ברית ה' למלחמה?

2. האם ישראל צדקו במעשיהם?

3. מה היתה תוצאת מעשה זה?

4. מה היתה השפעת בואו של הארון על מחנה ישראל?

5. מה גרם לפלישתים להזכיר את המכות שה' הביא על מצרים?

6. מה הסיקו המצרים כתוצאה מהבאת ארון ה', ובכך שנזכרו במעשה ה' במצרים?

תוצאות המערכה השניה

7. במלחמת ישראל בבנימין ישראל ניגפו פעמיים והצליחו בפעם השלישית (ספר שופטים פרקים כ-כא), במלחמת ישראל בפלישתים ישראל ניגפו פעמיים. מה ההבדל המהותי בין התנהלות ישראל בשלוש המערכות נגד בנימין לעומת התנהלותם במלחמה מול פלישתים?

מות עלי ואשת פנחס

8. מדוע עלי ישב "יד דרך מצפה" של שילה?

9. מה גרם לעלי ליפול מכסאו?

10. מה קרה לאשת פנחס כששמעה על הילקח ארון ברית ה' ועל מות חמיה ובעלה?

בהצלחה!!!

פרק ד – קיום נבואת שמואל

לקיחת ארון ברית ה' למלחמה

1. מה גרם לישראל להביא את ארון ברית ה' למלחמה?
כיוון שנגפו לפני פלישתים. וחשבו שע"י הארון ינצחו את הפלישתים.
2. האם ישראל צדקו במעשיהם?
לא, שהרי במערכה השניה הפסידו ותוצאותיה היו חמורות בהרבה מאשר בראשונה.
3. מה היתה תוצאת מעשה זה?
הארון נשבה ביד הפלישתים, מתו 30,000 לוחמים, מתו שני בני עלי.
4. מה היתה השפעת בואו של הארון על מחנה ישראל?
עודדה אותם, וגרמה להם תחושה של בטחון, "הריעו תרועה גדולה ותהם הארץ". (ה).
5. מה גרם לפלישתים להזכיר את המכות שה' הביא על מצרים?
הזכירו את כחו הגדול של ה' שהכה את המצרים במצרים.
6. מה הסיקו המצרים כתוצאה מהבאת ארון ה', ובכך שנזכרו במעשה ה' במצרים?
שעליהם להתחזק במלחמה אחרת יהפכו לעבדים של ישראל.

תוצאות המערכה השניה

7. במלחמת ישראל בבנימין ישראל נגפו פעמיים והצליחו בפעם השלישית (ספר שופטים פרקים כ-כא), במלחמת ישראל בפלישתים ישראל ניגפו פעמיים. מה ההבדל המהותי בין התנהלות ישראל בשלוש המערכות נגד בנימין לעומת התנהלותם במלחמה מול פלישתים?
עם בנימין עמ"י בכל פעם שאל את ה' באורים ותומים ונלחמו מפני שנענו בחיוב (כ, יח – וישאלו באלוקים". כ, כג – וישאלו בה' לאמר האוסיף לגשת למלחמה עם פלישתים. כ, כז – וישאלו בני ישראל בה'). ואילו במלחמה עם פלישתים העם לא שאל את ה' אלא נלחמו ולקחו את ארון ברית ה' על דעת עצמם ללא בקשת רשות מה'.

מות עלי ואשת פנחס

8. מדוע עלי ישב "יד דרך מִצְפָּה" של שילה?
כיוון שהיה חרד על מה יקרה עם ארון ברית ה', ישב בדרך כדי לשמוע מה יקרה לו.
9. מה גרם לעלי ליפול מכסאו?
הזכרת הבא מן המלחמה שארון ה' נלקח ביד הפלישתים.
10. מה קרה לאשת פנחס כששמעה על הילקח ארון ברית ה' ועל מות חמיה ובעלה?
כרעה ללדת (ילדה בטרם עת), ואחר שקראה לבן "אי כבוד" מתה. וכרעה לילד כך מפני הילקח ארון ה' במלחמה, ומות חמיה ובעלה.

פרקים ה, ו – עונש הפלישתים על לקיחת ארון ה'; החזרת ארון ה' לבית שמש

שם התלמיד: _____

פרק ה

1. מה עשו הפלישתים עם ארון האלוקים ששבו במלחמה?

2. מה זה דגון, ומדוע נקרא בשם זה?

3. אלו שני דברים קרו בבית דגון בעקבות הימצאות ארון ה' שם?

א. _____

ב. _____

4. מה קבעו האשדודים בעקבות המקרה השני שציינת?

5. מהם טחורים, ומדוע הוזכרו?

6. מיהם 'סרני פלישתים'?

7. מהן שתי המכות שהקב"ה הביא על הפלישתים בערים השונות (אשדוד, גת, עקרון) ומדוע?

פרק ו

8. מה הציעו המנהיגים הרוחניים של הפלישתים לעשות עם הארון?

9. כיצד הפלישתים בדקו האם צרותיהם נגרמו ע"י הארון או שנבעו מסיבות מקריות אחרות?

10. כיצד הגיבו אנשי בית שמש על החזרת הארון?

11. איזה עונש קיבלו אנשי בית שמש, ומדוע?

12. ציין חמישה מקומות בהם היה ארון ה' מלקיחתו משילה ועד חזרתו לבית שמש!

א. ד, ד-ה: _____

ב. ה, א-ה: _____

ג. ה, ח-ט: _____

ד. ה, י-יב: _____

ה. ו, יב-יט: _____

פרקים ה, ו – עונש הפלישתים על לקיחת ארון ה'; החזרת ארון ה' לבית שמש

פרק ה

1. מה עשו הפלישתים עם ארון האלוקים ששבו במלחמה? לקחו אותו לאשדוד והניחו אותו בבית דגון.
2. מה זה דגון, ומדוע נקרא בשם זה? דגון זה אלוהי הפלישתים, ונקרא בשם זה כיוון שהיה עשוי (בחלקו העליון, רד"ק) כדמות דג.
3. אלו שני דברים קרו בבית דגון בעקבות הימצאות ארון ה' שם?
 - א. דגון נפל לפני ארון ה'.
 - ב. דגון נפל לפני ארון ה' וידיו ורגליו כרותות ומונחות על המפתן.
4. מה קבעו האשדודים בעקבות המקרה השני שציינת? שהמפתן קדוש ולכן היו נמנעים מלדרוך עליו.
5. מהם טחורים, ומדוע הוזכרו? יציאת המעיים (=חלחולת) מפי הטבעת. זו המכה שקיבלו הפלישתים לאחר שלא הבינו את ה"רמז" שעשו שלא כראוי בכך שהחזיקו את ארון ה' אצלם. רש"י – עכברים נכנסים במיעיהם, שומטים בני מעיהם, ויוצאים.
6. מיהם 'סרני פלישתים'? ששת מנהיגי הפלישתים. כמו שרים, לשון שררה.
7. מהן שתי המכות שהקב"ה הביא על הפלישתים בערים השונות (אשדוד, גת, עקרון) ומדוע? טחורים ומוות (עקרון), כיוון שארון ה' היה אצלם בשבי ולא במקומו במשכן שילה.

פרק ו

8. מה הציעו המנהיגים הרוחניים של הפלישתים לעשות עם הארון? להחזיר אותו לישראל בתוספת אשם.
9. כיצד הפלישתים בדקו האם צרותיהם נגרמו ע"י הארון או שנבעו מסיבות מקריות אחרות? ע"י נתינת הארון על עגלה חדשה שנישאת ע"י פרות מניקות (וכיוון שהפרות מניקות ואינן רגילות למשוך בעול ירצו להישאר במקומו, ואם בכל זאת יעלו לבית שמש – שה האות שה' עשה זאת, ואם לא, הרי זו הוכחה שהדבר מקרה.
10. כיצד הגיבו אנשי בית שמש על החזרת הארון? שמחו, ביקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו כעולה לה'.
11. איזה עונש קיבלו אנשי בית שמש, ומדוע? הוכו מהעם 70 או 50,000 איש [70 איש שהם כנגד 50,000]. והעם התאבל על כך, משום שהסתכלו בתוך ארון ה' שלא מתוך חרדת קודש.
12. ציין חמישה מקומות בהם היה ארון ה' מלקיחתו משילה ועד חזרתו לבית שמש!
 - א. ד, ד-ה:
 - ב. ה, א-ה:
 - ג. ה, ח-ט:
 - ד. ה, י-יב:
 - ה. ו, יב-יט:

שם: _____

פרק ז – החזרת הארון לקרית יערים, חזרת העם בתשובה, נצחון ישראל את הפלישתים

1. כמה זמן ארון ה' שהה בקרית יערים? (ב)

2. מה קרה לעם ישראל בזמן שהארון היה בקרית יערים? (ב)

3. מה שמואל ביקש מהעם לעשות בזמן שהיית הארון בקרית יערים? והאם העם עשה כדבריו? (ג-ד)

4. לשם מה שמואל ביקש מהעם לעלות למצפה? (ה-ו)

5. מדוע הפלישתים יצאו להילחם בישראל? (ז)

6. כיצד העם הגיב לעליית הפלישתים למצפה? (ז-ח)

7. מה שמואל עשה בתגובה לבקשת העם? (ט)

8. מה קרה במלחמה בין ישראל והפלישתים? (י-יא)

9. כיצד תוצאות המלחמה השפיעו על היחס בין פלישתים לישראל? (יג-יד)

10. כיצד שמואל מתואר בפסוקים טו-יז?

בהצלחה!!

פרק ז – החזרת הארון לקרית יערים, חזרת העם בתשובה, נצחון ישראל את הפלישתים

1. כמה זמן ארון ה' שהה בקרית יערים? (ב) 20 שנה.
2. מה קרה לעם ישראל בזמן שהארון היה בקרית יערים? (ב) חזרו בתשובה והצטערו על מעשיהם הרעים והלכו אחרי ה'.
3. מה שמואל ביקש מהעם לעשות בזמן שהיית הארון בקרית יערים? והאם העם עשה כדבריו? (ג-ד) לשוב בתשובה שלמה לה', להסיר את אלוהי הנכר מהם ולעבוד את ה' בלבד (ולא בשיתוף). ואכן כך העם עשה.
4. לשם מה שמואל ביקש מהעם לעלות למצפה? (ה-ו) כדי שיתפלל בעדם. והעם שב בתשובה לפני ה', צמו ואמרו שחטאו לה'. שמואל שפט את העם במצפה.
5. מדוע הפלישתים יצאו להילחם בישראל? (ז) כיוון ששמעו שעמ"י התקבץ במצפה וחשבו שהתכוננו למלחמה.
6. כיצד העם הגיב לעליית הפלישתים למצפה? (ז-ח) פחדו מפני הפלישתים וביקשו משמואל שיזעק אל ה' ויושיעם.
7. מה שמואל עשה בתגובה לבקשת העם? (ט) שמואל העלה לה' לעולה טלה קטן וזעק אל ה' בעד ישראל.
8. מה קרה במלחמה בין ישראל והפלישתים? (י-יא) ה' הרעים עליהם בקול גדול המם אותם והם ניגפו מלפני ישראל, אנשי ישראל רדפו אחריהם והפלישתים נגפו מפניהם.
9. כיצד תוצאות המלחמה השפיעו על היחס בין פלישתים לישראל? (יג-יד) מאחרי מלחמה זו הפלישתים נכנעו מפני ישראל, ולא העיזו יותר לחדור לגבול ישראל רוב ימי שמואל. וערי ישראל שהיו בידי פלישתים חזרו לישראל. (ואף האמוריים לא נלחמו יותר בישראל).
10. כיצד שמואל מתואר בפסוקים טו-יז? כמי ששפט את העם כל חייו, היה מסתובב בכל עיר במשך השנה, כדי לשופטם. בביתו ברמה היה בונה מזבח לה' כדי שיוכל לשופטם.

פרק ח – העם מבקש מלך תגובת שמואל ותגובת ה'

1. שמואל מינה את בניו שופטים: (א-ג)
 א. מה שמות בניו?
 ב. מתי שמואל עשה זאת?
 ג. היכן הם שפטו את העם? והאם שפטו את העם כאביהם?
2. מדוע העם ביקש מלך? (ד)
3. האם שמואל הסכים עם בקשת העם למלך? הוכח!
4. כיצד שמואל הגיב לבקשת העם? (ו)
5. כיצד ה' הגיב לבקשת העם למלך? (ז-ט)
6. 'כָּכֹל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשׂוּ מִיּוֹם הָעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעֲזְבוּנִי וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כִּן הָמָּה עוֹשִׂים גַּם לָךְ: (פסוק ח)
 א. מה הכוונה: "כן המה עושים גם לך"?
- ב. עיין בפירוש הרד"ק:
גם לך. פירוש: עמך, כלומר: אעפ"י שאתה עמהם ויצאת לפנייהם במלחמותיהם והצליחו עד אשר השלמת להם אויביהם עד אשר לא הוצרכו למלחמה כי השיבותם על הדרך הטובה אעפ"כ עתה מרדו בי גם עמך לשאול להם מלך מה שלא היו צריכים כי אין להם מלחמה כי אם מלחמת נחש מלך בני עמון.
 כיצד רד"ק מסביר את המילים: 'גם לך'?
7. מהו משפט המלך (=זכותיו ביחס לעם)? (יא-יח)
8. כיצד מתואר שהעם יגיב להתנהגות המלך? (יח)
9. מדוע העם לא השתכנע מדברי שמואל שלא כדאי להם לבקש מלך? (יט-כ)
10. מה שמואל אמר לעם בסופו של דבר לגבי מינוי המלך? (כב)

בהצלחה!!!

פרק ח – העם מבקש מלך תגובת שמואל ותגובת ה'

1. שמואל מינה את בניו שופטים: (א-ג)
 - א. מה שמות בניו? יואל ואביה.
 - ב. מתי שמואל עשה זאת? כאשר היה זקן, כדי שי.
 - ג. היכן הם שפטו את העם? והאם שפטו את העם כאביהם? בבאר שבע, שהיא בקצה הארץ, ולא סבבו בכל הארץ כשמואל אביהם. וכ הם לא הלכו בדרכיו אלא הטו את המשפט בגלל הבצע.
 2. מדוע העם ביקש מלך? (ד)

כיוון ששמואל הזדקן ובניו לא הלכו בדרכיו.
 3. האם שמואל הסכים עם בקשת העם למלך? הוכח!

לא. 'וירע הדבר בעיני שמואל'. (ו).
 4. כיצד שמואל הגיב לבקשת העם? (ו)

התפלל אל ה' כדי לדעת מה להשיבם.
 5. כיצד ה' הגיב לבקשת העם למלך? (ז-ט)

אמר לשמואל שאין העם מואס את שמואל אלא אותו (=רבש"ע). וזה ההמשך להתנהגותם מאז שהוציאו ממצרים, שעזבו אותו ועבדו אלוהים אחרים. לכן: שישמע בקולם ויאפשר להם למנות מלך, אך יאמר להם מהו משפט המלך.
 6. 'כָּכֹל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשׂוּ מִיּוֹם הָעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעֲזְבוּנִי וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כִּן הָמָּה עֹשִׂים גַּם לָךְ: (פסוק ח)
 - ג. מה הכוונה: "כן המה עושים גם לך"?

כשם שעשו כלפיי עד כה כך עתה הם עושים גם כלפייך.
 - ד. עיין בפירוש הרד"ק:

גם לך. פירוש: עמך, כלומר: אעפ"י שאתה עמהם ויצאת לפנייהם במלחמותיהם והצליחו עד אשר השלמת להם אויביהם עד אשר לא הוצרכו למלחמה כי השיבותם על הדרך הטובה אעפ"כ עתה מרדו בי גם עמך לשאול להם מלך מה שלא היו צריכים כי אין להם מלחמה כי אם מלחמת נחש מלך בני עמון.
כיצד רד"ק מסביר את המילים: 'גם לך'?
- אפילו כאשר אתה איתם. כלומר: העם מרדו בי מאז שיצאו ממצרים, ועכשיו אפילו כשאתה איתם הם ממשיכים לעזוב אותי ולא לבטוח בי.
7. מהו משפט המלך (=זכותיו ביחס לעם)? (יא-יח)

רשאי לקחת את בניהם שיוליו מרכבותיו ושירוצו לפני מרכבתיו.
יקח את הפירות הטובים משדותיהם וכרמיהם ויתנם לעבדיו.
יקח מעשרות מכרמיהם ושדותיהם
רשאי להשתמש בעבדיהם, שפחותיהם וחמוריהם לצרכיו.
8. כיצד מתואר שהעם יגיב להתנהגות המלך? (יח)

שיזעקו אל ה' מפני מלכם. וה' לא יענם (=לא יצילם).
9. מדוע העם לא השתכנע מדברי שמואל שלא כדאי להם לבקש מלך? (יט-כ)

כיוון שרוצים להיות ככל העמים, ויש גם יתרונות במלך, בכך שיצא לפנייהם במלחמות.
10. מה שמואל אמר לעם בסופו של דבר לגבי מינוי המלך? (כב)

שישובו איש לעירו ושמואל ימליך להם מלך.

פרק ט – שאל מחפש את אתונות אביו ופגישתו עם שמואל

1. מהו תיאורו של שאל? (ב)

2. בספר שמואל מתואר המפגש הראשון בין שאל לשמואל.
א. מהן הנסיבות שהובילו את שאל אל שמואל?

ב. מהם שני הדברים ששמואל הודיע לשאל במפגש הזה? (יט-כ)

3. שאל וגדעון דחו בתחילה את ההצעה שהציעו לכל אחד מהם להנהיג את ישראל.
א. מה הנימוק **המשותף** שבאמצעותו גדעון ושאל דחו בתחילה את ההצעה? (שאל – פסוק כא, גדעון – שופטים ו, טו).

ב. מי בסופו של דבר שיכנע את שאל לקבל את ההצעה, וכיצד הוא שכנע אותו? (י, א+ז)

4. 'הרואה'. (ו-ט)

א. מי נקרא בכינוי זה?

ב. מדוע הוא מכונה כך?

ג. לדעת המלבי"ם, מה ההבדל בין ה'רואה' לבין 'נביא'?

ד. ציין שני דברים אותם ידע שמואל בדרך על-טבעית! (כ, וכן: כח, יט)

ה. ציין שני דברים אותם לא ידע שמואל ללא עזרתו של ה'! (יז, וכן: טז, ו-יב).

בהצלחה!

פרק ט – שאל מחפש את אתונות אביו ופגישתו עם שמואל

1. מהו תיאורו של שאל? (ב)
'בחר וטוב, ואין איש מבני ישראל טוב ממנו, משכמו ומעלה גבוה מכל העם'.
נבחר במעשיו, יפה מראה, גבוה.
2. בספר שמואל מתואר המפגש הראשון בין שאל לשמואל.
א. מהן הנסיבות שהובילו את שאל אל שמואל?
שאל ונעריו נשלחו למצוא את האתונות שאבדו לקיש אבי שאל. בשלב מסוים, שאל
חשש שאביו יפסיק לדאוג לאתונות ויתחיל לחשוש להם, ולכן הציע לחזור הביתה,
הנער הציע להיעזר ברואה לדעת מה עם האתונות.
ב. מהם שני הדברים ששמואל הודיע לשאל במפגש הזה? (יט-כ)
האתונות כבר נמצאו, כל חמדת ישראל (הדברים הטובים של עמ"י) יהיו שייכים לשאל
ולמשפחתו.
3. שאל וגדעון דחו בתחילה את ההצעה שהציעו לכל אחד מהם להנהיג את ישראל.
א. מה הנימוק **המשותף** שבאמצעותו גדעון ושאל דחו בתחילה את ההצעה? (שאל –
פסוק כא, גדעון – שופטים ו, טו).
'ויאמר אליו בי ה' במה אושיע את ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר בבית אבי':
שאינם ראויים לכך מפני שאינם מיוחסים. והם הקטנים במשפחתם.
ב. מי בסופו של דבר שיכנע את שאל לקבל את ההצעה, וכיצד הוא שכנע אותו? (י, א+ז)
שמואל, ע"י שנתן לו אותות שה' יהיה עמו.
4. 'הרואה'. (ו-ט)
א. מי נקרא בכינוי זה?
איש האלוהים, מי שאח"כ יכונה בשם: נביא.
ב. מדוע הוא מכונה כך?
כיוון שהיה רואה העתידות במראות הנבואה.
ג. לדעת המלבי"ם, מה ההבדל בין ה'רואה' לבין 'נביא'?
רואה – מתעסק בענייני הפרט, נביא – מתעסק בענייני הכלל (אומר להם תוכחות ודבר
ה').
ד. ציין שני דברים אותם ידע שמואל בדרך על-טבעית! (כ, וכן: כח, יט)
האתונות נמצאו, עמ"י יפסיד מול הפלישתים, ושאל ובניו ימותו ע"י פלישתים
במלחמה.
ה. ציין שני דברים אותם לא ידע שמואל ללא עזרתו של ה'! (יז, וכן: טז, ו-יב).
כאשר פגש בשאל – שזהו מי שינהיג את עמ"י, מיהו הראוי להימשח מבני ישי.

פרק י – משיחת שאול למלך על ישראל

1. בתחילת הפרק מתואר ששמואל נתן לשאול שלושה אותות. (ב-ט)
א. לשם מה שאול היה צריך אותות?

ב. מלא את הטבלה הבאה:

מקום האות	מספר האנשים שיפגוש	תיאור האנשים	האות

2. שמואל אמר לשאול: 'וְנִהְפַכְתָּ לְאִישׁ אַחֵר'.
א. מתי לפי דברי שמואל שאול היה צריך להפוך ליבו לאיש אחר? (ו)

ב. למעשה, מתי הפך ליבו של שאול להיות אחר? (ט)

3. הקרבה בבמות – לאחר חורבן שילה הותרה הקרבה בבמות:
א. ציין שני מקומות בהם היו במות בישראל! (ט, יד; ז, ג)

ב. מלכים א (ג, ד) נזכרת במה נוספת. מי הקריב בה? ובמה היא היתה שונה מהבמות שציינת בסעיף א?

ג. מתי נאסרו שוב הבמות בישראל? (מלכים א ג, ב)

4. הפסוקים מתמקדים בתיאור התקיימות האות השלישי. (י-יב)
א. מה המיוחד באות זה? (י-יא)

ב. כיצד הגיבו מכריו של שאול לכך? (יא)

ג. הסבר את תשובת ה'איש משם': "ומי אביהם!" (יב)

ד. הסבר את הביטוי: 'על כן היתה למשל הגם שאול בנביאים!' (יב)

שאלות חזרה על ספר שמואל א פרק י

5. פגישת שאול ודודו:

מה שאול סיפר לדודו ומה הוא הסתיר ממנו, ומדוע? (יג-טז, כב)

6. המלכת שאול בפני העם: (יז-כד)

א. כיצד פתח שמואל את טקס ההמלכה? (יח-יט)

ב. כיצד שמואל בחר בשאול? (כ-כב היעזר במצודת דוד)

ג. עיין בדברי המלבי"ם:

וכבר נתן מהר"א ג' טעמים מה שהיתה בחירת המלך ע"י ה' ולא ע"י מינוי העם לבד, א) שלא יפלו ביניהם קטטות ומריבות כי כ"א יתנשא למלוך, ב) אחר שהמלך צריך שיהיה לבו נקי מגאווה וחמדה וכל תכונה רעה לא יבחון לבבו רק הבוחן תעלומות לב, ג) שאם יהיה נבחר מן העם יהיה נכנע להם וישא פנים לאשר בחרו אותו לא כן בהיותו בחיר ה':

מדוע שמואל בחר דוקא בדרך זו? (3 סיבות)

א.

ב.

ג.

ד. כיצד שמואל משתבח בשאול בפני העם לאחר בחירתו? (כד)

7. מה היתה תגובת העם להמלכת שאול? (כד, כו-כז)

8. כיצד שאול התנהג לאחר המלכתו בפני העם? (כו-כז), ומדוע? (רד"ק)

בהצלחה!!

פרק י – משיחת שאול למלך על ישראל

1. בתחילת הפרק מתואר ששמואל נתן לשאול שלושה אותות. (ב-ט)
 - א. לשם מה שאול היה צריך אותות?
 - ב. מלא את הטבלה הבאה:

מקום האות	מספר האנשים שיפגוש	תיאור האנשים	האות
גבול בנימין בצלח	שני אנשים	אין	האנשים יבשרו לו על מציאת האתונות ועל כך שאביו דואג להם.
אלון תבור	שלושה אנשים	עולים לבית האלוהים בבית אל, ונושאים: אחד – שלושה גדיים. אחד – 3 ככרות לחם. אחד – נבל יין.	האנשים ישאלו לו לשלום ויתנו לו שני ככרות לחם
גבעת האלוקים (=קרית יערים ששם ארון האלוקים)	חבורת (חבל) נביאים.	יורדים מהבמה ולפניהם: נבל, תוף, חליל, כינור – והם מתנבאים.	רוח ה' תצלח על שאול והוא יתנבא עם חבורת נביאים

2. שמואל אמר לשאול: 'וְנִהְיֶינָהּ לְאִישׁ אַחֵר'.
 - א. מתי לפי דברי שמואל שאול היה צריך להפוך ליבו לאיש אחר? (ו)
 - ב. למעשה, מתי הפך ליבו של שאול להיות אחר? (ט)
 - כאשר שאול פנה ללכת מעם שמואל.
3. הקרבה בבמות – לאחר חורבן שילה הותרה הקרבה בבמות:
 - א. ציין שני מקומות בהם היו במות בישראל! (ט, יד; י, ג)
 - ב. ברמה בבית אל (=שילה).
 - ג. מלכים א (ג, ד) נזכרת במה נוספת. מי הקריב בה? ובמה היא היתה שונה מהבמות שצינת בסעיף א?

'וַיִּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לְזַבַּח שָׁם כִּי הָיָה הַבַּמָּה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֵלֹת יַעֲלֶה שְׁלָמָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא': שלמה הקריב בבמה זו. היא היתה שונה בכך שהיא היתה במה גדולה מרכזית (אחרי שחרבו הבמות בנוב).

 - ג. מתי נאסרו שוב הבמות בישראל? (מלכים א ג, ב)
 - הבמות נאסרו עם בניית בית המקדש. בימי שלמה טרם בניית בית המקדש נאמר: 'רַק הָעַם מְזַבְּחִים בַּבְּמוֹת כִּי לֹא נִבְנָה בַּיִת לַשֵּׁם ה' עַד הַיָּמִים הָהֵם': (מלכים א ג, ב).
 - ובימי מלכים שונים לעיתים מופיע בביקורת שהבמות עדיין לא סרו. למשל (נאמר על המלך יהושפט בן אסא): 'וַיִּלְךְ בְּכָל דֶּרֶךְ אֲסָא אָבִיו לֹא סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ה': אֶף הַבְּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעַם מְזַבְּחִים וּמִקְטָרִים בַּבְּמוֹת': (מלכים א כב, מג-ד).
4. הפסוקים מתמקדים בתיאור התקיימות האות השלישי. (י-יב)
 - א. מה המיוחד באות זה? (י-יא)

ששאל הצליח להתנבא.

- ב. כיצד הגיבו מכריו של שאול לכך? (יא)
- בפליאה. ממתי שאול נביא (הגם שאול בנביאים).
- ג. הסבר את תשובת ה'איש משם': "ומי אביהם"! (יב)
- נבואה אינה דבר העובר בירושה, אלא היא באה מאת ה' ואיננו יודעים במי ה' יבחר לנבא.
- ד. הסבר את הביטוי: 'על כן היתה למשל הגם שאול בנביאים'! (יב)
- כאשר אדם היה משיג מעלה שלא היתה לו קודם לכן היו אומרים עליו: 'הגם שאול בנביאים'. (רד"ק – פירוש זאת האמירה היתה למשל מהיום שהוא ומעלה כשהיה אדם שפל עולה במעלה היה אומר הגם שאול בנביאים).
5. פגישת שאול ודודו:
- מה שאול סיפר לדודו ומה הוא הסתיר ממנו, ומדוע? (יג-טז, כב)
- סיפר לו שהוא ונערו הלכו לחפש את אתונות אביו, ולאחר שלא מצאום, פנו אל הרואה שאמר להם שהאתונות כבר נמצאו. הסתיר ממנו את דבר המלוכה, כיוון שהיה צנוע. כשם שבהמשך בזמן הגורל על המלכות חיפשוהו ולא מצאוהו, כיוון שהיה נחבא אל הכלים' (פסוק כב).
6. המלכת שאול בפני העם: (יז-כד)
- א. כיצד פתח שמואל את טקס ההמלכה? (יח-יט)
- באומרו שבקשת העם מלך נובעת ממאיסה בה'.
- ב. כיצד שמואל בחר בשאול? (כ-כב היעזר במצודת דוד)
- שמואל בחר בשאול ע"י הטלת גורל בפני האורים ותומים עם שמות השבטים, לאחר עליית שם השבט – שמות המשפחה שבשבט, לאחר מכן גורל על שמות הגברים שבאותה משפחה.
- ג. עיין בדברי המלבי"ם:
- וכבר נתן מהר"א א' ג' טעמים מה שהיתה בחירת המלך ע"י ה' ולא ע"י מינוי העם לבד, א) שלא יפלו ביניהם קטטות ומריבות כי כ"א יתנשא למלוך, ב) אחר שהמלך צריך שיהיה לבו נקי מגאווה וחמדה וכל תכונה רעה לא יבחון לבבו רק הבוחן תעלומות לב, ג) שאם יהיה נבחר מן העם יהיה נכנע להם וישא פנים לאשר בחרו אותו לא כן בהיותו בחיר ה':
- מדוע שמואל בחר דוקא בדרך זו? (3 סיבות)
- א. הסכמה – שלא יריבו ביניהם מי ימלוך.
- ב. בחירת הראוי – כיוון שהמלך צריך תכונות של נקיות מגאווה וחמדה ותכונות רעות, לא יבחן לבבו אלא יודע תעלומות.
- ג. ללא משוא פנים – כיוון שאין בחירתו תלויה בעם הוא יוכל להיות אובייקטיבי, ולא לישא פנים לאף אחד.
- ד. כיצד שמואל משתבח בשאול בפני העם לאחר בחירתו? (כד)
- (הראיתם אשר בחר בו ה') כי אין כמוהו בכל העם.
7. מה היתה תגובת העם להמלכת שאול? (כד-כו, כז)
- מחד, 'ויריעו על העם ויאמרו יחי המלך'. ומאידך, רק מיעוט אנשים הצטרף לשאול, ובני בליעל ביזוהו באומרים: 'מה יושיענו זה'.
8. כיצד שאול התנהג לאחר המלכתו בפני העם?
- הלך לביתו (כיוון שראה שלא היה מקובל ומרוצה על כל ישראל). ולאנשים שביזוהו לא הגיב (ויהי כמחריש') עשה עצמו כאילם/חירש.

פרק יא – חידוש המלכת שאול

1. הבא שלוש הוכחות לכוחם הרב של בני עמון מול אנשי יבש גלעד וישראל! (א-ז)

2. מלחמת ישראל ועמון:

א. מה היה טכסיס המלחמה בו השתמשו אנשי יבש גלעד? (י)

ב. מה היה טכסיס המלחמה בו השתמש שאול? (יא)

3. מהו החסד שעשה שאול עם אנשי יבש גלעד בתחילת מלכותו? (ה-יב)

4. מהו החסד שאנשי יבש גלעד גמלו עם שאול מאוחר יותר? (לא, יא-יג)

5. כיצד הגיב דוד על החסד שאנשי יבש גלעד עשו עם שאול (שמואל ב, ה-ז)?

6. חסד דוד עם מלך בני עמון:

א. מהו החסד שרצה דוד לעשות עם חנון בן נחש מלך עמון? (שמואל ב, י, ב)

ב. כיצד הגיב מלך עמון על כוונתו הטובה? (שמואל ב, י, ג-ד).

ג. מה עשה דוד בעקבות תגובה זו? (שמואל ב, י, יג)

7. מדוע רצה שמואל לחדש את המלוכה בפעם השניה (שלישית בסה"כ)? (יא – יג)

8. היכן התקיימה כל אחת מהמלכות של שאול? (י, א), (י, ז), (יא, טו).

9. מלא את הטבלה הבאה:

מקור	מקום	מאפייני ההמלכה	המלכה
			ראשונה
			שניה
			שלישית

בהצלחה !!!

פרק יא – חידוש המלכת שאול

1. הבא שלוש הוכחות לכוחם הרב של בני עמון מול אנשי יבש גלעד וישראל! (א-ז)
 - א. אנשי יבש גלעד לא נגשו להילחם בעמון. משמע שחששו שלא יוכלו להם.
 - ב. אפילו אחרי התנאי שינקרו לאנשי יבש גלעד את עין ימין הם לא נלחמו בהם.
 - ג. עמון נתנו לאנשי יבש ג' ימים להזעיק עזרה מפני שהיו בטוחים בנצחונם.
 - ד. שאול היה צריך לאיים על העם שמי שלא יצטרף יהרג צאנו (משמע שהעם פחד מגבורת אנשי עמון).
2. **מלחמת ישראל ועמון:**
 - א. מה היה טכסיס המלחמה בו השתמשו אנשי יבש גלעד? (י)
 - ב. מה היה טכסיס המלחמה בו השתמש שאול? (יא)
3. פיצול העם לשלושה ראשים והסתערות על מחנה עמון.
 - מהו החסד שעשה שאול עם אנשי יבש גלעד בתחילת מלכותו? (ה-ב)
 - הצילם מאנשי עמון (ע"י הזעקת כל ישראל להילחם בעמון).
4. מהו החסד שאנשי יבש גלעד גמלו עם שאול מאוחר יותר? (לא, יא-ג)

לאחר שאול ובניו מתו, והפלישתים השאירו את גופותיהם בחומת בית שן אנשי יבש גלעד הביאו את גופותיהם בלילה וקברום ביבש'.
5. כיצד הגיב דוד על החסד שאנשי יבש גלעד עשו עם שאול (שמואל ב ב, ה-ז)?

דוד ברך אותם: 'ברכים אתם לה' אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: ועתה יעש ה' עמכם חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה: ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל...'
6. **חסד דוד עם מלך בני עמון:**
 - א. מהו החסד שרצה דוד לעשות עם חנון בן נחש מלך עמון? (שמואל ב י, ב)

לנחמו על מות אביו.
 - ב. כיצד הגיב מלך עמון על כוונתו הטובה? (שמואל ב י, ג-ד).

כיוון שאנשיו אמרו לו שמטרתו של דוד לרגל אחריהם – השפילו אותו בכך שגילו את חצי זקנם וקרעו את מדיהם של שליחי דוד.
 - ג. מה עשה דוד בעקבות תגובה זו? (שמואל ב י, ג)

יואב בן צרויה ודוד יצאו להילחם בעמון ובאנשי ארם שהצטרפו אליהם.
7. מדוע רצה שמואל לחדש את המלוכה בפעם השנייה (שלישית בסה"כ)? (יא – ג)

שמואל רצה לחדש את המלכת שאול כיוון שההמלכה הראשונה היתה בסתר, ובשניה לא כל העם קיבל עליו את שאול, ולאחר נצחון עם ישראל את עמון והושעת אנשי יבש גלעד כל ישראל קיבלו עליהם את שאול.
8. היכן התקיימה כל אחת מההמלכות של שאול? (י, א), (י, ז), (יא, טו).

המלכה ראשונה – ברמה, שניה – מצפה, שלישית – בגלגל.
9. **סיכום שלוש ההמלכות של שאול:**

מקור	מקום	מאפייני ההמלכה	המלכה
ט, כז – י, יג.	רמה (עירו של שמואל)	המלכת שאול בסתר (בנוכחות שאול ושמואל בלבד). האופן: יציקת שמן על ראש שאול ומתן אותות לאימות המלוכה בליבו.	ראשונה
י, ז – כז	מצפה	במעמד כל העם. בחירת שאול ע"י גורל. לא כל העם קיבלו את שאול מרצון.	שניה
יא, יד – טו	גלגל	חידוש המלוכה. בפני כל ישראל לאחר נצחון עמון במלחמה. כל ישראל קיבלו את מלכותו של שאול מרצון.	שלישית

¹ (ו) וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו גם כל אנשיו ביום ההוא יחדו... (ח) ויהי מפקדת ויבאו פלשתים לפשט את החללים וימצאו את שאול ואת שלשת בניו נפלים בהר הגלבע: (ט) ויכרתו את ראשו ויפשיטו את כליו וישלחו בארץ פלשתים סביב לבשר בית עצביהם ואת העם: (י) וישמו את כליו בית עשתרות ואת גויתו תקעו בחומת בית שן: (יא) וישמעו אליו ישבי יבש גלעד את אשר עשו פלשתים לשאול: (יב) ויקומו כל איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בניו מחומת בית שן ויבאו יבשה וישרפו אתם שם: (יג) ויקחו את עצמתיהם ויקברו תחת האשל ביבשה ויצמו שבעת ימים:

² (ה) וישלח דוד מלאכים אל אנשי יבש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם לה' אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: (ו) ועתה יעש ה' עמכם חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה: (ז) ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם:

פרק יב – נאום העברת הנהגת העם משמואל לשאול

1. מהו הנושא המרכזי של הפרק?

2. פתיחת שמואל לנאום: (א-ה)

א. כיצד פותח שמואל את נאומו לעם?

ב. מדוע לשמואל חשוב לפתוח בדבר זה?

ג. כיצד העם מגיב לדברי שמואל?

3. עיקר נאומו של שמואל:

א. מה מטרתו של שמואל בנאומו? (ז)

ב. מה יחסו של העם כלפי ה'?(ט)

ג. כיצד הקב"ה הגיב למעשי העם? (י-יא)

4. יחס שמואל לבקשת העם מלך:

א. כיצד שמואל מתייחס לבקשת העם מלך? (יב. עיין במפרשים)

ב. ציין שלוש פעמים (ציין את המקור ואת ההקשר) בהם שמואל אומר זאת לעם:

ג. כיצד שמואל בפרקנו מוכיח את טענתו ביחס לבקשת העם מלך? (טז-יט)

ד. האם בגלל התנגדותו של שמואל לבקשת העם למלך יחסו לעם נהיה שלילי? נמק!(כג)

ה. מה שמואל מצווה את העם? (כד-כה)

בהצלחה!!!

פרק יב – נאום העברת הנהגת העם משמואל לשאול

1. מהו הנושא המרכזי של הפרק?
אזהרת העם שעליהם לעבוד את ה' (לבדו), ואם לא יעשו כן הם ומלכם יספּו. (כה)
2. פתיחת שמואל לנאום: (א-ה)
 - א. כיצד פותח שמואל את נאומו לעם?
בנקיון כפיו כלפי העם.
 - ב. מדוע לשמואל חשוב לפתוח בדבר זה?
כיוון שדבריו הם מעין סיכום תקופת הנהגתו של שמואל לעם (חשבון נפש כלפי העם), וגם כהקדמה לדברים קשים שיאמר לעם.
 - ג. כיצד העם מגיב לדברי שמואל?
מעידים שאכן הוא נקי מכל אשמה ביחס לעם, והוא לא השתמש בסמכותו כנגדם.
3. עיקר נאומו של שמואל:
 - א. מה מטרתו של שמואל בנאומו? (ז)
לשפוט, כביכול, בין העם לבין הקב"ה, כיצד כל אחד מהם 'התייחס' לאחר ('ואשפטה איתכם לפני ה').
 - ב. מה יחסו של העם כלפי ה'? (ט)
כפיות טובה. למרות שה' עשה להם טובות רבות העם עבד ע"ז.
 - ג. כיצד הקב"ה הגיב למעשי העם? (י-יא)
למרות שהעם עבד ע"ז, כשהם צעקו אל ה', ה' ענם.
4. יחס שמואל לבקשת העם מלך:
 - א. כיצד שמואל מתייחס לבקשת העם מלך? (יב. עיין במפרשים)
אומר שדבר זה נובע ממאיסה בה'.
 - ב. ציין שלוש פעמים (ציין את המקור ואת ההקשר) בהם שמואל אומר זאת לעם:
ח, ו – כשהעם ביקש לראשונה משמואל מלך – 'וירע הדבר בעיני שמואל' (ה' אומר שאין זו מאסה בשמואל כי אם בה').
 - י, ט – בשעת המלכת שאול בפני כל העם 'ואתם היום מאסתם את ה' אלוקיכם אשר הוא מושיע לכם...'
 - יב, יב – בשעת נאום שמואל לעם שעליהם ללכת בדרך ה'. 'ותאמרו לי לא, כי מלך ימלוך עלינו וה' אלוקיכם מלככם'.
- ג. כיצד שמואל בפרקנו מוכיח את טענתו ביחס לבקשת העם מלך? (טז-יט)
שמואל קורא אל ה' שיתן מטר בזמן קציר חיטים.
- ד. האם בגלל התנגדותו של שמואל לבקשת העם למלך יחסו לעם נהיה שלילי? (כג)
לא, שמואל מבטיח לעם שימשיך להתפלל אל ה' בעדם ולהדריכם בדרך הישרה.
- ה. מה שמואל מצווה את העם? (כד-כה)
לעבוד את ה' באמת בלב שלם, ואם לא יעשו כן, ה' יכלה אותם ואת מלכם.

פרק יג – תחילת המלחמה בפלישתים בגבע – מכמש

1. 'בן שנה שאול במלכו' (א. היעזר בפרשנים)
הסבר את הפסוק!

2. 'ויבחר לו שאול שלושת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים... ' (ב)
למה שאול היה צריך את האנשים הללו?

3. כיצד התחילה המלחמה עם הפלישתים? (ג-ה)

4. מי היה נציב פלישתים? (ג)

5. חטאו של שאול

א. מה ממעשה שאול היה שלא היה כראוי ביחס לציווי שמואל? (ט-י)

ב. מדוע שאול עשה זאת?

ג. מה היתה תגובת שמואל על כך? (יא-יד)

ד. היכן שמואל ציווה את שאול שלא לעשות כן? (ציין את המקור!)

ה. מה היתה הבעיה במה שאול עשה?

לדעת רש"י (יד) – _____

לדעת רד"ק (יג) – _____

6. מה שאול עשה לאחר דברי שמואל הקשים כלפיו? (טו)

7. מה היה מיוחד מבחינת כלי הנשק שהיו אצל העם ביחס למלחמה זו בפלישתים? (יט-כג)

8. כיצד הפלישתים דאגו לעליונות על עמ"י מבחינת כלי הנשק? (יט-כא)

9. מלא את הטבלה הבאה המתארת את יחס הכחות בין ישראל לפלישתים:

פלישתים	ישראל	
		תיאור הלוחמים
		מקום
		סוג ה'נשק'
		הכנת הצבא

בהצלחה!!!

פרק יג – תחילת המלחמה בפלישתים בגבע – מכמש

1. 'בן שנה שאול במלכו' (א. היעזר בפרשנים) הסבר את הפסוק!
מדובר בשנה הראשונה למלכותו של שאול (ואח"כ מלך עוד שנתיים עד שדוד הומלך). אמנם בפועל המשיך למלוך עד שדוד מלך בפועל.
2. 'ויבחר לו שאול שלושת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים...' (ב) למה שאול היה צריך את האנשים הללו?
הם אנשים שליוו את שאול על מנת שישמשו אותו בעת הצורך. (מצודת דוד).
3. כיצד התחילה המלחמה עם הפלישתים? (ג-ה)
יונתן הכה את נציב פלישתים שהיה בגבע, כדי למרוד בפלישתים. בעקבות כך, שאול תקע בשופר, כדי להזהיר את ישראל מנקמת הפלישתים. עמ"י נאסף אחרי שאול בגלגל, ופלישתים התאספו במכמש.
4. מי היה נציב פלישתים? (ג)
הממונה מטעם הפלישתים לגבות מעמ"י מס (כיוון שהיו משועבדים תחתם).
5. חטאו של שאול
 א. מה ממעשה שאול היה שלא היה כראוי בעיני שמואל? (ט-י)
בכך שלא המתין עד ששמואל הגיע לשם.
 ב. מדוע שאול עשה זאת?
כיוון שהעם התחיל להתפזר, ושאול חשש שהמלחמה תתחיל לפני שהוא מתפלל (=מקריב העולה) אל ה'.
 ג. מה היתה תגובת שמואל על כך? (יא-יד)
שאלו 'מה עשית?' כיוון שלא עשית כפי שצויתך, המלכות תלקח ממך ותנתן למי שיקיים את מצוות ה' בשלמות.
 ד. היכן שמואל ציווה את שאול שלא לעשות כן? (ציין את המקור!)
י. ח – וירדת לפני הגלגל והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחל עד בואי אליך והודעת לי את אשר תעשה:
 ה. מה היתה הבעיה במה ששאול עשה?
לדעת רש"י (יד) – בכך שסר ממצוות הנביא.
לדעת רד"ק (יג) – לא בטח בה' שיוושע אם ימשיך לחכות עד בואו של שמואל.
6. מה שאול עשה לאחר דברי שמואל הקשים כלפיו? (טו)
התכונן למלחמה עם פלישתים. פקד את העם שהיה עמו (כ6000 איש).
7. מה היה מיוחד מבחינת כלי הנשק שהיו אצל העם ביחס למלחמה זו בפלישתים? (יט-כג)
בכך שלא היה לעם כלי נשק, מלבד לשאול ויהונתן, כיוון שהפלישתים לא איפשרו לעם להחזיק חרשים מחשש שיכינו חרב או חנית כדי להילחם ולצאת מידי שעבוד הפלישתים.
8. כיצד הפלישתים דאגו לעליונות על עמ"י מבחינת כלי הנשק? (יט-כא)
בכך שלא התירו לישראל להחזיק חרשי ברזל, מחשש שיכינו חרב או חנית כדי להילחם ולצאת מידי שעבוד הפלישתים.

פלישתים	ישראל	לוחמים
30,000 רכב, 6,000 פרשים עם כחול אשר על שפת הים לרוב	נשארו עם שאול 600 לוחמים	
מכמש	גבע (גבע בנימין)	מקום
חרבות, חניתות, רכב, פרשים	ללא נשק לכל העם מלבד שאול ויהונתן	נשק
יצאו בשלושה ראשים לכיוון ישראל	-	התכוננות

פרק יד – המשך המלחמה בפלישתים

1. יונתן חותר להתחיל מלחמה עם הפלישתים (א-ז):

א. כיצד הוא עושה זאת? (א)

ב. מי ידע על תוכניתו של יונתן? (א, ג)

ג. מי היה הכהן בזמן הזה? ומהו הקושי המתעורר על כך?

ד. על מה יונתן נסמך שיצליח להילחם בפלישתים יחד עם נושא כליו? (ו-ז)

2. כיצד יונתן ידע האם ה' יסייע להם לנצח את הפלישתים או לא? (ח-י)

3. איזו בעיה הפרשנים מציינים ביחס לסימן שקבע יונתן? (ח-י)

4. כיצד הם מיישבים אותה? הוכח! (ח-י)

5. כיצד יונתן ונערו הסיגו את הפלישתים? (יד-טז)

6. כיצד שאול גילה שהפלישתים נסים? (טז)

7. מה עשה שאול כתוצאה ממנוסת הפלישתים? (יז-כד)

8. מי הצטרף לשאול וחייליו במלחמה עם הפלישתים? (כא-כב)

9. שבועת שאול שאף אחד לא יטעם כלום עד סוף המלחמה: (כד-לד)
א. לפי שבועת שאול, מה יקרה למי שיטעם לפני סוף המלחמה? (כד)

ב. האם שאול צדק בכך? הוכח!

ג. מה יונתן טען על מעשהו של שאול?

ד. האם העם הצליח לעמוד בדרישתו של שאול?

10. לאחר מכן, שאול רצה לצאת להילחם בפלישתים ולבוזזם. (לו-מה)
א. כיצד התקבלה החלטה האם לעשות כן? (לו-לז)

ב. מה שאול הבין מה'תשובה'?

ג. כיצד שאול בירר מי האחראי? (לח-מד)

ד. כיצד הגיב העם להכרעת שאול? (מה)

11. מסופר ששאול ייצב את מלכותו וה' סייעו בכך. (מו-נב)

א. הסבר את הפסוק:

'ושאול לכד המלוכה על ישראל... ובכל אשר יפנה – ירשיע'. (מו)

ב. האם הביטוי: 'ובכל אשר יפנה ירשיע' הוא חיובי או שלילי?

בהצלחה!!!

פרק יד – המשך המלחמה בפלישתים

1. יונתן חותר להתחיל מלחמה עם הפלישתים (א-ז):
 - א. כיצד הוא עושה זאת? (א)
 - אמר לנושא כליו שיתחילו להתקרב אל הפלישתים.
 - ב. מי ידע על תוכניתו של יונתן? (א, ג)
 - אף אחד, לא שאול ולא העם.
 - ג. מי היה הכהן בזמן הזה? ומהו הקושי המתעורר על כך?
אחיה בן אחיטוב (בן פנחס, נכד עלי) הקושי על כך, כיצד יתכן והרי היתה קללה על בית עלי שהכהונה הגדולה תילקח מהם!
 - ד. על מה יונתן נסמך שיצליח להילחם בפלישתים יחד עם נושא כליו? (ו-ז)
שאולי ה' יעשה להם נס, כי ה' יכול להושיע גם ע"י מעט. 'כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט'.
2. כיצד יונתן ידע האם ה' יסייע להם לנצח את הפלישתים או לא? (ח-י)
ע"י סימן: אם הפלישתים יאמרו: 'תמתינו עד שנגיע אליכם' – לא יצאו למלחמה, אם יאמרו: 'עלו עלינו' – עלינו לעלות, זו אות שה' יסייענו לנצחם.
3. איזו בעיה הפרשנים מציינים ביחס לסימן שקבע יונתן? (ח-י)
שהדבר, לכאורה, אסור משום ניחוש – 'לא תנחשו ולא תעוננו'.
4. כיצד הם מיישבים אותה? הוכח! (ח-י)
אין זה ניחוש האסור, דאם היה אסור, הקב"ה לא היה מסייעם להצליח, מטרת הסימן היתה לחזק את ליבם שהם עושים את המעשה הנכון. ואף כדבר זה הקב"ה הודריך את גדעון: 'שמעת מה ידברו ואחר תחזקנה ידיך'. (רד"ק ט).
5. כיצד יונתן ונערו הסיגו את הפלישתים? (יד-טז)
הם הרגו 20 לוחמים פלישתיים, והדבר גרם להם חרדה גדולה והתחילו ליסוג לאחור.
6. כיצד שאול גילה שהפלישתים נסים? (טז)
הצופים (תצפיתנים) ראו זאת ואמרו לו שהמון הפלישתים נסים והורגים זה את זה.
7. מה עשה שאול כתוצאה ממנוסת הפלישתים? (יז-כד)
 - א. שאול פקד את העם שאיתו לגלות מי 'פתח' בתקיפת הפלישתים. וגילה שיונתן ונושא כליו אינם איתם.
 - ב. שאול ביקש מאחיה הכהן שישאל באורים ותומים האם להילחם בפלישתים.
 - ג. כיוון ששאול ראה שההמון בורח, אמר לכהן שאין זמן עכשיו לשאלות.
 - ד. שאול אסף את כל העם להצטרף למלחמה.
 - ה. שאול נשבע שאף אחד מהעם לא יטעם כלום עד הערב, עד שינקם מכל אויביו.
8. מי הצטרף לשאול וחייליו במלחמה עם הפלישתים? (כא-כב)
העברים שהיו בצבא פלישתים בעל כורחם, וכן אלו שהתחבאו המערות מפחד הפלישתים.
9. שבועת שאול שאף אחד לא יטעם כלום עד סוף המלחמה: (כד-לד)
 - א. לפי שבועת שאול, מה יקרה למי שיטעם לפני סוף המלחמה? (כד)
יהיה ארוך. צריך למות.
 - ב. האם שאול צדק בכך? הוכח!
לא. כיוון שהדבר גרם לעם להתייעף במלחמה: 'ויעף העם' (כח). ויעף העם מאוד. (לא).
 - ג. מה יונתן טען על מעשהו של שאול?

ששאל עכר את הארץ (=צמצם את נצחון העם), כיוון שבזכות שהוא טעם מעט דבש אורו עיניו, ואם כל העם היה אוכל, היה מתחזק ומכת הפלישתים היתה יכולה להיות גדולה בהרבה. (כט-ל).

ד. האם העם הצליח לעמוד בדרישתו של שאול?

לא, וכיוון שכך 'אכל על הדם' (לב. הקריבו שלמים, ואכלו קודם זריקת הדם על המזבח, (דרשת חכמים). לא אפשרו לדם לצאת כולו מהבשר, וחלקו נבלע בבשר, (רד"ק). אכלו את הבשר במקום השחיטה, בו נשפך הדם. (רלב"ג)). שאול תיקן את חטא העם ושחט להם כראוי. ובנה מזבח לה'.

10. לאחר מכן, שאול רצה לצאת להילחם בפלישתים ולבוזזם. (לו-מה)

א. כיצד התקבלה החלטה האם לעשות כן? (לו-לז)

הכהן הציע לשאול בה', וכך עשה שאול. אלא שה' לא ענה לו.

ב. מה שאול הבין מה'תשובה'?

כיוון שלא היתה תשובה, שאול הבין שמהו אינו כשורה, וניסה לברר מי אחראי לחטא שבגללו ה' לא ענהו.

ג. כיצד שאול בירר מי האחראי? (לח-מד)

שאול הטיל גורל בין העם לבין שאול ויונתן בנו, ויונתן נלכד בגורל. שאול בירר עם יונתן מה עשה, וענהו שטעם מעט דבש ע"י מקלו בזמן המלחמה (למרות השבועה שהשביע אביו). יונתן אמר לאביו שהוא מוכן למות על חטאתו. ושאל היה מוכן להרוג את יונתן.

ד. כיצד הגיב העם להכרעת שאול? (מה)

שלא יתכן שיונתן, שבזכותו הנצחון – ימות כיוון שטעם מהדבש. לכן העם פדה את יונתן.

11. מסופר ששאול ייצב את מלכותו וה' סייעו בכך. (מו-נב)

א. הסבר את הפסוק:

'ושאול לכד המלוכה על ישראל... ובכל אשר יפנה – ירשיע'. (מו)

שאול הצליח להחזיק במלוכה, והצליח לגרום לאוייביו פחד וחרדה.

ב. האם הביטוי: ובכל אשר יפנה ירשיע הוא חיובי או שלילי?

באופן פשוט חיובי, אך צורת הניסוח שלילית...

פרק טו – המלחמה בעמלק, שאול מאבד את מלכותו1. **מלחמת ישראל בעמלק: (א-ט)**

א. מה הציווי שנצטווה שאול ביחס לעמלק? (ג)

ב. מדוע שאול נצטווה לעשות כך? (ב)

ג. מה שאול שלח לקיני, ומדוע? (ו)

ד. מה היו תוצאות המלחמה? (ז-ט)

2. **תגובת ה' ושמואל למעשה שאול והעם: (י-יט)**

א. כיצד ה' הגיב למעשי שאול? (י-יא)

ב. כיצד שמואל הגיב לדברי ה'? (יא)

ג. מה שאול עשה עד ששמואל פגש אותו? (יב)

ד. כיצד שאול מקבל את פניו של שמואל? האם אמר כראוי? (יג)

ה. מה היתה תגובת שמואל לדברי שאול? (יד)

ו. מה שאול טוען להגנתו? (טו)

ז. פסוק ט: 'וַיִּחַמַּל שְׂאוּל וְהָעָם עַל אֲנָג וְעַל מִיטָב הַצֵּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנֵי וְעַל הַכְּרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמְּלֹאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָ אֶתְהָ הַחֲרִימוּ'.
 כיצד ניתן להסביר את טענת שאול ע"פ פסוק זה?

ח. מדוע שמואל אינו מוכן לקבל את טענת שאול? (טז-יט)

3. מהי התוכחה שמוכיח שמואל את שאול? (כב-כג, כו)

4. כיצד שאול מגיב לתוכחת שמואל? (כד-כה)

5. מה הסימן שהיה לשאול שהמלכות לא תישאר אצלו? (כז-כט)

6. הסבר את הפסוקים הבאים (ל-לא): וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי עָתָה כְּבָדְנִי נָא נֶגְדַד זִקְנִי עַמִּי וְנֶגְדַד יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹב עַמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי ה' אֱלֹהֶיךָ: וַיֵּשֶׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרַי שְׁאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוּ שְׁאוּל לַה':

7. מה שמואל עשה עם אגג, ומדוע? (לב-לג)

8. מה שמואל עשה לאחר פגישתו בשאול? (לה)

בהצלחה!!!

פרק טו – המלחמה בעמלק, שאול מאבד את מלכותו

1. **מלחמת ישראל בעמלק: (א-ט)**
 - א. מה הציווי שנצטווה שאול ביחס לעמלק? (ג)
 - להכות את עמלק – להחרים את כל אשר להם, ולהמית אותם (כל אדם) ואת כל רכושם (בע"ח).
 - ב. מדוע שאול נצטווה לעשות כך? (ב)
 - כיוון שעמלק נלחם עם ישראל כשיצאו ממצרים.
 - ג. מה שאול שלח לקיני, ומדוע? (ו)
 - הציע להם לצאת ממקום סמיכותם לעמלק כדי שלא יספו יחד איתם. שאול עשה זאת כחסד על כך שעשו עם ישראל חסד כשיצאו ממצרים.
 - ד. מה היו תוצאות המלחמה? (ט-ז)
 - שאול הכה את הפלישתים, הרג את כל האנשים מלבד אגג מלכם שתפסו חי (מפני שחמלו עליו), וכן העם חמל על מיטב הצאן והבקר, ולא החרים אלא את הצאן הבזוי.
2. **תגובת ה' ושמואל למעשה שאול והעם: (י-יט)**
 - א. כיצד ה' הגיב למעשי שאול? (י-יא)
 - ניחם (הצטער) על המלכת שאול, כיוון שלא ביצע את ציווי שמואל כראוי.
 - ב. כיצד שמואל הגיב לדברי ה'? (יא)
 - הצטער מאוד, התפלל אל ה' כל הלילה על שאול.
 - ג. מה שאול עשה עד ששמואל פגש אותו? (יב)
 - ארגן מקום לחלק בו את שלל המלחמה.
 - ד. כיצד שאול מקבל את פניו של שמואל? האם אמר כראוי? (יג)
 - שאול בירך את שמואל ('ברוך אתה לה'), כיוון שזכות ציווי שאול, לשיטתו, קיים את דבר ה' ('הקימותו את דבר ה'). שאול חשב שעשה את דבר ה', כאשר למעשה לא היה נאמן לציווי שמואל.
 - ה. מה היתה תגובת שמואל לדברי שאול? (יד)
 - אם אכן ביצעת כראוי את דבר ה', כיצד יש כאן צאן ובקר, הלוא ציוויתך להחרים את כל אשר לעמלק!
 - ו. מה שאול טוען להגנתו? (טו)
 - שהעם חמל על הצאן ולא הוא, והעם עשה זאת לשם שמים, כדי לזבוח לה', לכן דוקא את המובחרים העם הציל, ואת הגרועים – לא.
 - ז. פסוק ט: 'וַיִּחַמַּל שְׂאוּל וְהָעָם עַל אֲגָג וְעַל מִיטֵב הַצֹּאן וְהַבְּקָר וְהַמְשָׁנִים וְעַל הַכְּרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמְּלֹאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָ אֶתְּהָ הַחֲרִימוּ'. כיצד ניתן להסביר את טענת שאול ע"פ פסוק זה?
 - באמת העם חמל על הצאן, אלא כיוון ששאול הסכים להם, ולא התנגד לכך, נכתב בפסוק כאילו שאול בעצמו חמל על אגג והצאן והבקר המובחרים.
 - ח. מדוע שמואל אינו מוכן לקבל את טענת שאול? (טז-יט)
 - כיוון ששאול הוא המלך והוא אמור להנהיג את העם ולא שהעם ינהיג אותו. וכיוון שכך אחריות מעשיהם עליו, ונחשב כאילו שאול בעצמו מיהר לקחת את השלל, ועשה את רע בעיני ה'.
3. **מהי התוכחה שמוכיח שמואל את שאול? (כב-כג, כו)**
 - ציווי ה' הוא לשמוע לו יותר מאשר רצונו בעולות וזבחים, ויען ששאול מאס בה' ה' מאס אותו מהיות מלך על ישראל.

4. כיצד שאול מגיב לתוכחת שמואל? (כד-כה)
מודה בחטאו, ואומר שהדבר נבע מכך שהיה ירא מהעם ולכן שמע בקולם, וביקש משמואל שישא את חטאתו.
5. מה הסימן שהיה לשאול שהמלכות לא תישאר אצלו? (כז-כט)
שמואל פנה ללכת מעם שאול, ושאול החזיק את כנף מעילו של שמואל והמעיל נקרע, שמואל אמר שהדבר הוא סימן שהמלכות תינטל מעם שאול ותיסוב לאדם אחר ראוי ממנו.
6. הסבר את הפסוקים הבאים (ל-לא): וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי עָתָה כִּבְדֹנִי נָא נֶגְדְּ זִקְנִי עִמִּי וְנֶגְדְּ יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי ה' אֱלֹהֶיךָ: וַיֵּשֶׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרַי שְׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁאוּל לַה':
שאול מכיר בכך שחטא, אך ביקש משמואל שיכבד אותו לפחות בפני העם והזקנים... שמואל נעתר לבקשתו.
7. מה שמואל עשה עם אגג, ומדוע? (לב-לג)
שיסף אותו לפני ה' בגלגל, כיוון שהרג רבים מישראל.
8. מה שמואל עשה לאחר פגישתו בשאול? (לה)
הלך לביתו ברמה, ולא הוסיף לפגוש את שאול עוד עד יום מותו, כיוון שהתאבל על כך שמלכות שאול לא תמשך.

בהצלחה!!!

פרק טז – משיחת דוד למלך

1. מדוע שמואל היה עצוב כל כך על שאול, עד כדי כל שה' גער בו על כך? (מצודת דוד טו, לה)

2. האם אין בדברי שמואל: 'איך אלך, ושמע שאול והרגני!' חוסר אמונה ברבש"ע? (ב)

3. חיפוש מי ימלוך מבני ישי: (ו-ז)
א. מדוע שמואל חשב שאליאב הוא הראוי למלוך אחרי שאול?

ב. מהי הסיבה שבגללה ה' החליט שאליאב ואחיו אינם הראויים למלוך? (ראה גם: יז, כח)

4. מדוע דוד לא היה כאשר שמואל חיפש מיהו המיועד למלכות מבני ישי? (יא)

5. תיאור דוד:

א. כיצד דוד מתואר בפסוקים?

ב. מי בתורה תואר בתיאור דומה? האם הוא היה אדם חיובי?

ג. 'אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמים, וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני, דכתיב: וישלח ויביאהו והוא אדמוני נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו אמר לו הקב"ה עם יפה עינים עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג'. (בראשית רבה סג, ח).

לפי המדרש, כיצד שמואל הגיב כאשר יש הציג את דוד בפניו? ומה ענה לו ה'?

6. המלכת דוד:

א. במעמד מי דוד הומלך? (יג)

ב. בעקבות ההמלכה, מהו השינוי שחל בדוד? (יג)

ג. מהו השינוי שחל בשאול? ומדוע? (יד)

7. מהן התכונות של איש שממליצים עבדי שאול להביא לפניו, ומדוע? (יד-יח)

8. "דוד, דכתיב: 'ויען אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי יודע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תואר וה' עמו וגו'". ואמר רב יהודה אמר רב כל הפסוק הזה לא אמרו דואג אלא בלשון הרע (=שְׁהִיָּה מִסִּפְרֵי בְּשִׁכְחוֹ שֶׁל דוֹד כְּלִי שִׁיקָנָא בּוֹ שְׂאוּל וַיְהַרְגֵהוּ), 'יודע נגן' – שיודע לישאל, 'גבור' – שיודע להשיב, 'איש מלחמה' – שיודע לישא וליתן במלחמתה של תורה, 'ונבון דבר' – שמבין דבר מתוך דבר, 'איש תואר' – שמראה פנים בהלכה, 'וה' עמו' – שהלכה כמותו בכל מקום. בכולהו אמר להו יהונתן בני כמוהו. כיון דאמר ליה: 'וה' עמו', מילתא דבדידיה נמי לא הוה ביה, חלש דעתיה (של שאול) ואיקניא ביה, דבשאול כתיב: 'ובכל אשר יפנה ירשיע', ובדוד כתיב: 'ובכל אשר יפנה יצליח'..."

(סנהדרין צג/ב).

לפי המדרש, מי היה 'אחד הנערים', ולמה הוא כיוון בהמלצתו על דוד?

9. איזה קשר נוצר בין דוד לבין שאול לאחר המלכת דוד? (יט-כג)

בהצלחה!!

פרק טז – משיחת דוד למלך

1. מדוע שמואל היה עצוב כל כך על שאול, עד כדי כל שה' גער בו על כך? (מצודת דוד טו, לה) כיוון שה' עמד בהבטחתו שמלכות שאול לא תמשיך למרות תפילותיו ובקשותיו של שמואל.
2. האם אין בדברי שמואל: 'איך אלך, ושמע שאול והרגני!' חוסר אמונה ברבש"ע? (ב) לא, שכן הקב"ה אמר לו לעשות תחבולה. רד"ק – וכן מצינו שלמרות שהקב"ה היה מבטיח את הנביא או הצדיק שיעשה לו נס, אעפ"כ היה נשמר מללכת למקום סכנה. **וטעם הדבר:** שרוב הניסים שהקב"ה עושה עם יראיו הם נעשים כפי דרך העולם (באופן טבעי ורגיל). ואין ראוי לאדם ללכת במקום סכנה ולסמוך על הנס, שנאמר: 'לא תנסון את ה' אלוהיכם'. לדעת המלבי"ם: הנביא יסמוך על הנס רק כאשר הנס קשור לשליחותו ולא נס פרטי עבורו, שכל מי שעושים לו נס פרטי מנכים לו מזכויותיו.
3. **חיפוש מי ימלוך מבני ישי:** (ז-ו)
 - א. מדוע שמואל חשב שאליאב הוא הראוי למלוך אחרי שאול? כיוון שהיה הבכור מבני ישי, וכיוון שהיה יפה צורה וקומה, ושמואל חשב שה' בוחר אנשים כאלה, כדי שיהיה מורא העם ממנו. (רד"ק).
 - ב. מהי הסיבה שבגללה ה' החליט שאליאב ואחיו אינם הראויים למלוך? (ראה גם: יז, כח) כיוון שליבו של אליאב לא היה הגון. (רד"ק). האדם יראה לעיניו וה' יראה ללבב.
4. מדוע דוד לא היה כאשר שמואל חיפש מיהו המיועד למלכות מבני ישי? (יא) כיוון שהוא ^אהקטן שבבני ישי, ^בוהיה עסוק ברעיית הצאן באותו זמן.
5. **תיאור דוד:**
 - א. כיצד דוד מתואר בפסוקים? אדמוני, עם עיניים יפות, הנראה טוב.
 - ב. מי בתורה תואר בתיאור דומה? האם הוא היה אדם חיובי? עשיו, שהיה שופך דמים – 'על חרבך תחיה'.
 - ג. 'אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמים, וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני, דכתיב: וישלח ויביאהו והוא אדמוני נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו אמר לו הקב"ה עם יפה עינים עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג'. (בראשית רבה סג, ח).
6. **המלכת דוד:**
 - א. במעמד מי דוד הומלך? (יג) בקרבת אחיו – בפשט: בנוכחות אחיו. רד"ק: מתוך (=מבין) אחיו (כיוון שהמלכתו היתה בסוד על מנת שלא תתגלה ושאול יהרוג את דוד ושמואל. וכן מצינו שאחי דוד לא ידעו שעתיד למלוך שכן אליאב הגיב כשדוד הגיע למלחמה עם הפלישתים ש הוא סתם בא לשם מפני הסקרנות.. ואם היה יודע שעתיד למלוך לא היה מדבר אליו כך).
 - ב. בעקבות ההמלכה, מהו השינוי שחל בדוד? (יג) צלחה עליו רוח ה' – נבואה, (ת' יונתן). רוח גבורה. (רש"י).
 - ג. מהו השינוי שחל בשאול? ומדוע? (יד) ביעתתו רוח רעה מאת ה', כיוון שרוח הגבורה שהיתה לו הלכה ממנו – כדי לגרום לו למות טרם זמנו (כיוון שה' מאס בו מהיות מלך). (רלב"ג).

7. מהן התכונות של איש שממליצים עבדי שאול להביא לפניו, ומדוע? (יד-יח)
הכרחי: איש שיודע לנגן היטב כדי שיסיר מעליו את הרוח הרעה, ותכונות נוספות שראוי שיהיו בו כדי שיהיה ראוי לעמוד בהיכל המלך: גיבור חיל, נבון לתת עצות טובות ושתוארו יפה.
8. דוד, דכתיב: 'ויען אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי יודע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תואר וה' עמו וגו'. ואמר רב יהודה אמר רב כל הפסוק הזה לא אמרו דואג אלא בלשון הרע (=שקיה מספר כשכחו של דוד כדי שיקנא בו שאול ויהרגהו), 'יודע נגן' – שיודע לישאל, 'גבור' – שיודע להשיב, 'איש מלחמה' – שיודע לישא וליתן במלחמתה של תורה, 'ונבון דבר' – שמבין דבר מתוך דבר, 'איש תואר' – שמראה פנים בהלכה, 'וה' עמו' – שהלכה כמותו בכל מקום. בכולהו אמר להו יהונתן בני כמוהו. כיון דאמר ליה: 'וה' עמו', מילתא דבדידיה נמי לא הוה ביה, חלש דעתיה (של שאול) ואיקניא ביה, דבשאול כתיב: 'ובכל אשר יפנה ירשיע', ובדוד כתיב: 'ובכל אשר יפנה יצליח'...³ (סנהדרין צג/ב).
9. לפי המדרש, מי היה 'אחד הנערים', ולמה הוא כיוון בהמלצתו על דוד?
היה דואג, ואמר את הדבר בתחבולה בלשון הרע על דוד, כדי ששאול יתקנא בשאול וירצה להורגו.
10. איזה קשר נוצר בין דוד לבין שאול לאחר המלכת דוד? (יט-כג)
שאול קרא לדוד לעמוד לפניו (בעקבות הצעת אחד מהנערים), נגינתו של דוד סייעה להעביר את הרוח הרעה שהיתה לשאול, ולכן שאול אהבו, ומינה אותו להיות נושא כליו. לכן שלח לישי שדוד יעמוד לפניו בקביעות.

³ מנלן דדואג הוה? כתיב הכא: 'ויען אחד מהנערים' – מיוחד שבנערים, וכתיב התם: 'ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר לפני ה' ושמו דואג האדומי אביר הרועים אשר לשאול'. משיח – דכתיב: 'ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' וגו'', וכתיב: 'והריחו ביראת ה'".

שם: _____

פרק יז – דוד וגלית, יציאת שמעו של דוד

1. היערכות למלחמת ישראל והפלישתים: (א-יא)

א. מי פתח במלחמה זו? (א)

ב. מהו תיאורו של גלית?

ג. מה היתה הצעת גלית? (ח-י)

ד. מדוע גלית חשב שישראל לא יתנגדו להצעה זו? (ט. מצודת דוד)

ה. כיצד גלית ניסה לגרות את העם לשלוח נציג להילחם עמו? (י)

ו. כיצד העם הגיב להצעה זו? (יא; כד-כה)

ז. במה שונה תגובת שאול כאן מתגובתו במסופר בפרק יא, פסוקים ה-ו?

2. שליחת דוד ומציאותו במערכה: (יב-ל)

א. ישי שלח את דוד לראות את שלום אחיו שהלכו למלחמה. מדוע דוד לא הצטרף למלחמה? (יד, טו)

ב. למשך כמה זמן גלית הפציר בעמ"י להילחם עמו, ומדוע עשה כן בוקר וערב? (טז)

ג. מהן הנסיבות שגרמו לדוד להגיע לשדה המערכה? (יז-כ)

ד. מה פירוש: 'וְאֵת עֲרֵבְתָם תִּקַּח'? (יח)

ה. כיצד דוד דאג ששאול יקח אותו להילחם מול גלית? הוכח! (כה-לב)

ו. מדוע היה חשוב כ"כ לדוד להילחם מול גלית? (כו)

ז. כיצד הגיב אליאב, אחי דוד, על שאלות דוד? וכיצד דוד הגיב לדבריו? (כז-ל)

ח. האם טענת אליאב נכונה? הוכח!

3. פגישת דוד ושאול: (לא-לז)

א. מדוע שאול בתחילה סרב שדוד ילחם עם גלית? (לג)

ב. כיצד דוד ניסה לשכנע את שאול שיאפשר לו להילחם בגלית? (לד-לז).

ג. מדוע שאול התרצה לאפשר לדוד להילחם בגלית? (לז)

4. התארגנות דוד למלחמה עם גלית: (לח-מ)

א. כיצד שאול צייד את דוד למלחמה? (לח-לט)

ב. מדוע דוד לא השתמש בזה בסופו של דבר? (לט)

ג. כיצד בסופו של דבר דוד נערך למלחמה עם גלית? (מ)

5. מלחמת דוד וגלית: (מ-נא)

א. כיצד גלית הגיב לכך שדוד נלחם לפניו? (מב-מד)

ב. מכח מה דוד בא להילחם עם גלית? (מה-מז)

ג. מה יתרונו של דוד על גלית ומה יתרונו של גלית על דוד?

ד. כיצד דוד ניצח את הקרב מול גלית? (מט-נא)

6. מה היתה תגובת פלישתים וישראל בעקבות נצחון דוד? (נא-נד)

7. היכן דוד הניח את חרב גלית, ומדוע? (נד; כא, י. ועיין בפירוש הרד"ק בשני המקורות)

8. מדוע שאול בירר מיהו דוד והלוא מסופר לפני כן ששאול אהב את דוד מאוד (טז, כא)!! (נה ברש"י)

בהצלחה!!!

פרק יז – דוד וגלית, יציאת שמעו של דוד

1. היערכות למלחמת ישראל והפלישתים: (א-יא)

- א. מי פתח במלחמה זו? (א)
- ב. הפלישתים נאספו להילחם בישראל, ועמ"י התכוננו לאחר מכן להילחם עם הפלישתים. מהו תיאורו של גלית?
- ג. גובהו: 6 אמות וזרת (מעט יותר מ3 מטרים), לראשו כובע נחושת, לבוש שריון כבד מאוד, רגליו מצופות בבגד מצופה נחושת, היה לו כידון נחושת וחנית כבדה. מה היתה הצעת גלית? (ח-י)
- ד. במקום להילחם רבים מול רבים (צבא מול צבא) ילחם נציג מישראל אחד מישראל נגדו (נציג הפלישתים), והמפסידים יהיו עבדים לעם המנצח.
- ה. מדוע גלית חשב שישראל לא יתנגדו להצעה זו? (ט. מצודת דוד) כיוון שלטענתו, מבחינת העם הם ממילא עבדים כעת לשאול, ואם יפסידו במלחמה יהיו עבדים לפלישתים ואין להם בכך נ"מ גדולה כל כך.
- ו. כיצד גלית ניסה לגרות את העם לשלוח נציג להילחם עמו? (י) בכך שחרף את ה', בסוברו למען כבוד ה' ישלחו נציג להילחם עמו.
- ז. כיצד העם הגיב להצעה זו? (יא; כד-כה) שאול והעם פחדו מאוד (עד כדי כך ששאול הבטיח שיעשיר את מי שינצח את גלית ויתן לו את ביתו) ובראותם אותו נסו מפניו.
- ח. במה שונה תגובת שאול כאן מתגובתו במסופר בפרק יא, פסוקים ה-ו? שם היתה עליו רוח גבורה מאת ה' וקיבץ את העם להילחם בעמון.

2. שליחת דוד ומציאותו במערכה: (יב-ל)

- א. ישי שלח את דוד לראות את שלום אחיו שהלכו למלחמה. מדוע דוד לא הצטרף למלחמה? (יד, טו) כיוון שהיה הקטן, והיה נע בין ניגון עבור שאול לרעיית צאן אביו.
- ב. למשך כמה זמן גלית הפציר בעמ"י להילחם עמו, ומדוע עשה כן בוקר וערב? (טז) 40 יום. בוקר וערב, כדי להבהילם. ולפי מדרש חז"ל כדי לטורדם מק"ש של ערבית ושחרית.
- ג. מהן הנסיבות שגרמו לדוד להגיע לשדה המערכה? (יז-כ) אביו ביקש ממנו שיביא לאחיו ולשר האלף מזון (שכן כבר 40 יום לא היו בביתם, מלב"ם), וכן שיקח מהן את ערובתם.
- ד. מה פירושו: 'וְאֵת עֲרֻבָתָם תִּקַּח'? (יח) א. מה שלומם. (תרגום יונתן).
ב. ציוד כבד מיותר שהם צריכים להחזיר הביתה. (רבינו ישעיה).
ג. משכונם. שיפדה את מה שמשכנו עבור כך שיהיה להם מה לאכול. (רד"ק, מצודת דוד, מהר"י קרא).
ד. גט כריתות שכתבו לנשותיהם כשיצאו למלחמה מחשש שלא יחזרו ממנה. (חז"ל).
- ה. כיצד דוד דאג ששאול יקח אותו להילחם מול גלית? הוכח! (כה-לב) ע"י כך ששאל כמה אנשים מה יעשה למי שיכה את גלית, (למרות שדוד כבר ידע מה יעשה עם מי שינצח את גלית, פס' כה) והדברים הגיעו עד שאול, ושאל לקח אותו.
- ו. מדוע היה חשוב כ"כ לדוד להילחם מול גלית? (כו) כיוון שגלית חרף את ה', ודוד רצה להסיר חרפה זו מעל ה'.
- ז. כיצד הגיב אליאב, אחי דוד, על שאלות דוד? וכיצד דוד הגיב לדבריו? (כז-ל) כעס עליו, באומרו שדוד הפקיר את הצאן לבדו וירד למערכה מתוך סקרנות לראות את המלחמה מקרוב, כאשר אין לאל ידו לנצח את גלית. דוד טען, שהוא רק אומר דברים בעלמא, ושעדיין הוא לא עשה שום מעשה. (וכוונתו היתה רק שאליאב יעזבו, רבינו ישעיה).
- ח. האם טענת אליאב נכונה? הוכח! לא, כיוון שדוד השאיר את הצאן עם שומר. (כ)

3. פגישת דוד ושאול: (לא-לז)

- א. מדוע שאול בתחילה סרב שדוד ילחם עם גלית? (לג)
- ב. כיוון שדוד אינו רגיל בתכסיסי מלחמה ואילו גלית רגיל בהם כבר שנים רבות (מאז נעוריו).
- ג. כיצד דוד ניסה לשכנע את שאול שיאפשר לו להילחם בגלית? (לד-לז).
- בכך שאמר לו שבעבר כבר נלחם עם חזקים ממנו, ואעפ"כ יכול היה להם. ארי (ושני גוריו) ודב (וגורו) לקחו שה מעדרו ודוד הצילו מפייהם, ונצחם והרגם. וכשם שניצחתים אז בעזרת ה', כך אצליח לנצח אף את גלית הפלשתי שמחרף את ה'. [דוד הרגיש שה' עשה לו את הנס הזה כדי שידע לצאת ולהילחם.
- ג. מדוע שאול התרצה לאפשר לדוד להילחם בגלית? (לז)
- כיוון שדוד בטח בה' – 'לך ויהי אלוקים עמך'. ואולי מכיוון שלא היתה לא ברירה אחרת.
4. התארגנות דוד למלחמה עם גלית: (לח-מ)
- א. כיצד שאול צייד את דוד למלחמה? (לח-לט)
- שאול הלביש את דוד במדיו (של שאול). נתן כובע לראשו והלבישו שריון.
- ב. מדוע דוד לא השתמש בזה בסופו של דבר? (לט)
- דוד הורידם כיוון שלא הצליח ללכת עימם, מכיוון שלא היה רגיל בלבוש כזה.
- ג. כיצד בסופו של דבר דוד נערך למלחמה עם גלית? (מ)
- דוד לקח קלע 50 (אבנים) חלוקי נחל, ומקל הרועים שלו (וילקוט וכלי הרועים שלו).
5. מלחמת דוד וגלית: (מ-נא)
- א. כיצד גלית הגיב לכך שדוד נלחם לפניו? (מב-מד)
- ביזה את דוד, שהוא נער ולכן לא יתכן שהוא איש מלחמה. והרגיש שדוד רוצה לבזותו ולכן בא אליו עם אבנים כפי שנלחמים עם מי שפחות ממנו (כלב).
- ב. מכח מה דוד בא להילחם עם גלית? (מה-מז)
- מכח זה שבא אליו להילחם בשם ה', אותו ה' שגלית חרף, להורות שה' שלה' המלחמה והוא מושיע שלא ע"י כח פיזי.
- ג. מה יתרונו של דוד על גלית ומה יתרונו של גלית על דוד?
- גלית – משוריין. דוד – קל תנועה.
- ד. כיצד דוד ניצח את הקרב מול גלית? (מט-נא)
- קלע אבן למצחו ופגע מבעד לשריון, וגלית נפל על פניו ומת, ודוד לקח את חרב גלית וערף על ידה את ראשו.
6. מה היתה תגובת פלישתים וישראל בעקבות נצחון דוד? (נא-נד)
- הפלישתים נסו לאחר נפילת גלית, וישראל רדפו אחריהם והרגום ובזזו את מחניהם.
7. היכן דוד הניח את חרב גלית, ומדוע? (נד; נא, י. ועיין בפירוש הרד"ק בשני המקורות)
- באוהל מועד, לצורך זכרון הנס, שכל מי שיבוא לאוהל מועד להתפלל או לזבוח לה' יראה אותה ויזכור הנס ומודה לאל ומיישר לבבו אליו ומגדיל בטחונו בה'.
8. מדוע שאול בירר מיהו דוד והלוא מסופר לפני כן ששאול אהב את דוד מאוד (טז, כא)?! (נה ברש"י)
- לפי הדרש הוא בירר האם הוא מזרע פרץ או מזרח. אם מפרץ – ראוי להיות מלך, או מזרח ראוי להיות חשוב, אך לא מלך.

פרק יח – עליית קרנו של דוד ותחילת רדיפתו ע"י שאול

1. היחס לדוד בעקבות נצחון המלחמה עם הפלישתים: (א-ט)
א. מה היה יחס העם לדוד בעקבות נצחונו במלחמה?

- ב. מה היה יחסו של יהונתן לדוד? (א)

- ג. מה היה יחסו של שאול לדוד? דייק!

2. נסיונו הראשון של שאול להרוג את דוד: (י-יז)
א. כיצד שאול ניסה לפגוע בדוד בפעם הראשונה? (י-יא)

- ב. מה הבין שאול בעקבות אי הצלחתו להרוג את דוד? (יב)

- ג. מה עשה שאול בעקבות כך שדוד ניצל ממנו? ומדוע? (יג)

- ד. מה היו תוצאות מעשה זה? (יד-יז)

3. נסיונו השני של שאול להרוג את דוד: (יז-ל)
א. מה הציע שאול לדוד? ובאיזה תנאי? ומדוע? (יז)

- ב. מדוע דוד סרב? (יח)

ג. כיצד שאול דאג שדוד יתרצה לו? (כב-כו)

ד. עם מי דוד התחתן ומה היה המוהר שנתן עבורה? (כה-כז)

ה. הוכח על פי הפרק הבא (יט, יא-יד) שאשתו של דוד אהבה אותו!

ו. ציין את המילים המבטאות מה היה המניע האמיתי של שאול בשליחת דוד להילחם בפלישתים?

יז: _____

כא: _____

כה: _____

בהצלחה!!

פרק יח – עליית קרנו של דוד ותחילת רדיפתו ע"י שאול

1. היחס לדוד בעקבות נצחון המלחמה עם הפלישתים: (א-ט)
 - א. מה היה יחס העם לדוד בעקבות נצחוננו במלחמה?
העם אהב את דוד מאוד. 'ויטב בעיני כל העם וגם בעיני עבדי שאול' (ה) הנשים המשחקות הריעו לו: 'הכה דוד ברבבותיו'.
 - ב. מה היה יחסו של יהונתן לדוד? (א)
נפש יהונתן נקשרה בנפש דוד, אהבו כנפשו. כרת עמו ברית ונתן לו את מעילו, מדיו, חרבו, קשתו וחגורו.
 - ג. מה היה יחסו של שאול לדוד? דייק!
שאול אהב מאוד את דוד, והעמידו אצלו בקביעות ומינה אותו על אנשי המלחמה. לאחר שהנשים המשחקות הריעו: 'הכה שאול באלפיו, ודוד ברבבותיו', חרה אפו של שאול ששיבחו את דוד יותר מאשר אותו, חשש שדוד ימלוך במקומו, ומאז והלאה שאול התחיל להיות עויין כלפי דוד.
2. נסיונו הראשון של שאול להרוג את דוד: (י-טז)
 - א. כיצד שאול ניסה לפגוע בדוד בפעם הראשונה? (י-יא)
שאול הטיל את חניתו על דוד (פעמיים) בעת שדוד ניגן לפניו, ודוד ניצל ממנה פעמיים.
 - ב. מה הבין שאול בעקבות אי הצלחתו להרוג את דוד? (יב)
שה' סר ממנו וכעת הוא עם דוד. לכן שאול היה ירא מדוד.
 - ג. מה עשה שאול בעקבות כך שדוד ניצל ממנו? ומדוע? (יג)
הרחיק את דוד ממנו, מינה אותו למפקד בצבא (מח"ט), בתקווה שימות במלחמה.
 - ד. מה היו תוצאות המעשה הזה? (יד-טז)
שדוד היה יוצא ובא לפני העם, והעם הכירו יותר ואהבו יותר.
3. נסיונו השני של שאול להרוג את דוד: (יז-ל)
 - א. מה הציע שאול לדוד? ובאיזה תנאי? ומדוע? (יז)
שיתחתן עם בתו מרב, בתנאי שילחם את מלחמות ה', שחשב בלבו שהפלישתים יהרגוהו.
 - ב. מדוע דוד סרב? (יח)
בטענה שאינו ראוי להתחתן עם בת המלך (לא מצד מעמדו האישי והכלכלי ולא מצד ייחוסו).
 - ג. כיצד שאול דאג שדוד יתרצה לו? (כב-כו)
בכך שביקש מעבדיו שישכנעו את דוד בסתר שהמלך רוצה בו, והוא אהוב על כל עבדיו, ולא די בכך, אלא שאין המלך מעוניין אלא בכך שתביא לו 100 ערלות של פלישתים, כנקמה מאוייבי המלך. ואכן דוד התרצה לעשות כן.
 - ד. עם מי דוד התחתן ומה היה המוהר שנתן עבורה? (כה-כז)
עם מיכל בת דוד שאהבה אותו. עבור 200 ערלות של פלישתים (כז) ודוד נתנם קודם הזמן ששאול הקציב לו לשם כך (כו), למרות ששאול ביקש רק 100 (כה).
 - ה. הוכח על פי הפרק הבא (יט, יא-יד) שאשתו של דוד אהבה אותו!
בכך שהצילה אותו מיד אביה, ועיכבה את שליחיו עד שדוד הרחיק.
 - ו. ציין את המילים המבטאות מה היה המניע האמיתי של שאול בשליחת דוד להילחם בפלישתים?
יז: ושאל אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלישתים.
כא: ויאמר שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלישתים.
כה: ושאל חשב להפיל את דוד ביד פלישתים.

פרק יט – תחילת מנוסת דוד מפני שאול

1. שאול מספר לעבדיו הקרובים שרצונו להמית את דוד: (א-ג)
א. מדוע שאול סיפר זאת לאנשיו?

- ב. כיצד המתת דוד היתה צריכה להיעשות? (מצודת דוד)

- ג. האם במהלך הפרקים הבאים אכן חיפוש דוד נעשה באופן זה?

- ד. האם יהונתן הסכים עם דברי אביו?

2. תגובת יהונתן לדברי אביו:

- א. מה יונתן עשה בתגובה לדברי אביו? פרט! (ב-ו)

- ב. כיצד שאול הגיב לדברי יהונתן? (ו-ז)

- ג. ציין מקרה נוסף בו יהונתן לא הסכים עם שאול אביו? (ז, כה-לה)

3. שאול חוזר לנסות להמית את דוד: (ח-יז)

- א. מדוע שאול ניסה להמית את דוד בפעם השלישית? (ח-ט)

- ב. כיצד שאול ניסה להמית את דוד בפעם הזו? וכיצד דוד ניצל? (ט-י)

- ג. לאחר שדוד נס מפני שאול, מה עושה שאול כדי לוודא שיוכל להרוג את דוד? (יא)

ד. כיצד דוד מצליח להינצל בפעם הזו? (יא-יד)

ה. לאן דוד בורח? (יח-יט)

ו. מה קורה עם שלוחי שאול שהתבקשו להביא את דוד לשאול? (כ)

ז. מה עושה שאול? (כא-כד)

בהצלחה!!!

פרק יט – תחילת מנוסת דוד מפני שאול

1. **שאל מספר לעבדיו הקרובים שרצונו להמית את דוד: (א-ג)**
 - א. מדוע שאול סיפר זאת לאנשיו?
כדי שיסייעו להורגו, כיוון שלבדו לא הצליח להורגו. (מלב"ם).
 - ב. כיצד המתת דוד היתה צריכה להיעשות? (מצודת דוד)
באופן שיראה שנעשה בשגגה, ולא יודע שהדבר נעשה בדבר המלך.
 - ג. האם במהלך הפרקים הבאים אכן חיפוש דוד נעשה באופן זה?
לא, שכן שאול שלח את עבדיו בגלוי להרוג את דוד ואף יצא עמם לשם כך.
 - ד. האם יהונתן הסכים עם דברי אביו?
לא, שכן הוא אהב את דוד מאוד.
2. **תגובת יהונתן לדברי אביו:**
 - א. מה יונתן עשה בתגובה לדברי אביו? פרט! (ב-ו)
הזהיר את דוד שיסתתר עד שברר בודאות מהי כוונת אביו. יהונתן שכנע את שאול שדוד סיכן את עצמו כדי להציל את עמ"י, וגם אתה בעצמך שמחת על זה, לכן ראוי שתמנע מלהרוג את דוד לחינם.
 - ב. כיצד שאול הגיב לדברי יהונתן? (ו-ז)
שאול נשבע בה' שדוד לא יומת. ודוד חזר להיות עם שאול, ושאל התנהג אליו כבתחילה.
 - ג. ציין מקרה נוסף בו יהונתן לא הסכים עם שאול אביו? (יד, כה-לה)
בעת המלחמה עם פלישתים, ששאול (מתוך צדקותו) השביע את העם שלא לאכול עד סיום המלחמה. ויהונתן טעם מדבש שמצא בשדה ואורו עיניו, ואמר על שבועת אביו: 'עכר אבי את הארץ... אף כי לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר מצא כי עתה לא רבתה מכה בפלישתים?!' (כט-ל)
3. **שאול חוזר לנסות להמית את דוד: (ח-יז)**
 - א. מדוע שאול ניסה להמית את דוד בפעם השלישית? (ח-ט)
דוד הכה בפלישתים מכה גדולה, ומאת ה' באה לשאול רוח רעה, לכן ניסה שוב להמית את דוד.
 - ב. כיצד שאול ניסה להמית את דוד בפעם הזו? וכיצד דוד ניצל (ט-י)
זרק עליו את חניתו. ודוד שם לב לכך והצליח להתחמק מהחנית. מיד אחר הטלת החנית עליו, דוד ברח לביתו.
 - ג. לאחר שדוד נס מפני שאול, מה עושה שאול כדי לוודא שיוכל להרוג את דוד? (יא)
שולח את עבדיו שישמרו שדוד לא יברח מביתו כל הלילה, ויביאוהו בבוקר כדי שיוכל להמיתו.
 - ד. כיצד דוד מצליח להינצל בפעם הזו? (יא-יד)
מיכל אשתו מבינה שאם הוא לא יברח הלילה, מחר הוא יומת, לכן היא ממלטת אותו דרך החלון, ובמקום מקומו במטה שמה תרפים שידמו לאדם ישן, וכביר עזים, שיש לו שער לדמות את שערו. וכשבאו שליחי שאול בבוקר אמרה שהוא חולה, ולכן אינו יכול לקום ממטתו ומטרתה היתה שדוד יספיק להתרחק משם (מצודת דוד יז).
 - ה. לאן דוד בורח? (יח-יט)
אל שמואל לרמה. ומשם דוד ושמואל הלכו לניו.
1. מה קורה עם שלוחי שאול שהתבקשו להביא את דוד לשאול? (כ)
התחילו להתנבא, ולכן לא ביצעו את שליחות שאול.
2. מה עושה שאול? (כא-כד)
שולח שליחים נוספים וגם הם מתנבאים, לכן הולך שאול בעצמו לניו. וגם שאול מתנבא (עוד בדרכו לשם), לכן פשט את בגדי מלכותו, ונאמר פעם נוספת 'הגם שאול בנביאים' ביתר תוקף, אחרי שאיבד את מעלתו (=רוח ה'), וכעת חזרה אליו.

שם: _____

פרק כ – יהונתן ממלט את דוד

1. דוד מבקש מיהונתן לדעת מה רצון אביו ממנו: (א-יא)
א. דוד שואל את יהונתן מדוע אביו, שאול, מבקש להורגו. מדוע דוד תָּמָה על רדיפת שאול? (א)

ב. יהונתן קבע בנחרצות שלא יתכן ששאול רוצה להרוג את דוד. מהו נימוקו של יהונתן? (ב)

ג. עיין בדברי רד"ק הבאים (ב):
"יש לשאול: היאך היה מבטיחו יהונתן על שקר ואיך אמר לו ולא יגלה את אזני והלא לעיני כל היה רדפו ומבקש את נפשו?
אלא היה חושב יהונתן שלא היה בלב אביו להמיתו אחר שנשבע לו, ואמר (יט, ו): 'חי ה' אם יומת'. ומה שהיה מטיל לו החנית אחרי השבועה ומה ששלח לביתו לשמרו ולהמיתו ומה שהלך אחריו עד ניות ברמה להמיתו היה חושב יהונתן כי מפני רוח רעה שהיתה מבעתת אותו היה רוצה להמיתו בעוד שהיתה בו הרוח הרעה כי לא היתה לו רוח רעה אלא לעתים... וכן לא ראינו שהיה רוצה להמיתו אחר השבועה אלא בהיות עליו רוח רעה. לפיכך היה מבטיחו יהונתן כי היה יכול להשמר ממנו בהיות עליו רוח הרעה, ואף על פי שהיה לו לנגן לפניו בעת ההוא אף על פי כן היה יכול להשמר ממנו שלא יעמוד למולו..."

רד"ק תמה כיצד יהונתן שיקר לדוד, והלוא ידוע לכל ששאול רצה להרוג את דוד!
מהי תשובתו?

ד. כיצד דוד מסביר ליהונתן שאין להוכיח מנימקו ששאול אינו מתכוון להורגו? (ג)

ה. כיצד דוד מבקש מיהונתן לברר מה שאול חושב עליו? (ה-ח)

1. יהונתן מגיב לדברי דוד (ט): 'וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן חֲלִילָה לָךְ כִּי אִם יָדַע אָדָּע כִּי כָלְתָה הָרַעָה מֵעַם אָבִי לְבֹא עֲלֶיךָ וְלֹא אֶתָּה אֲגִיד לָךְ: עַל אֱלוֹ דְבַרֵי דוֹד הִיטָה תְּגוּבָה זֹאת? (ח)

2. האם בעקבות נסיונותיו החוזרים של שאול להרוג את דוד, דוד לא האמין ששאול אינו רוצה להורגו יותר? (ה-ז)

3. **ברית יהונתן ודוד: (יא-יז)**
א. מה יהונתן ביקש מדוד בברית שכרת עמו? (יד-טו)

ב. יהונתן הוסיף להשביע את דוד. האם יהונתן עשה כן מפני שלא סמך על דוד שישמור את הברית שכרתו ביניהם? (יז. עיין מצודת דוד).

4. **שאול ויהונתן בסעודת ראש החודש: (כד-לד)**
א. כיצד שאול הגיב לכך שדוד לא הגיע ביום הראשון לסעודת ראש החודש? (כו)

ב. כיצד יהונתן הסביר את העדרו של דוד מהסעודה ביום השני של ראש חודש? (כח-כט)

ג. כיצד הגיב שאול לתשובת יהונתן מדוע דוד נעדר מהסעודה גם ביום השני של ראש חודש? (ל-לא)

ד. כיצד יהונתן הגיב לדברי אביו? (לב)

ה. שאול הטיל את חניתו להכות את יהונתן בעקבות דברי הסנגוריא שלו על דוד. מה יהונתן הבין מכך? (לג)

ו. מה יהונתן עשה בתגובה? (לד)

5. יהונתן מיידע את דוד בדבר כוונת אביו: (לה-מה)
א. מתי יהונתן הלך לפגוש את דוד? (לה)

ב. היכן דוד הסתתר? (יט)

ג. כיצד יהונתן רמז לדוד מה אביו חושב עליו? (לז-לח)

ד. כיצד יהונתן דאג שיוכל לדבר עם דוד בלי שאף אחד ידע מזה? (מ-מא)

ה. מה עשו דוד ויהונתן בפגישתם? (מא-מב)

ו. שים לב! זו לא היתה פגישתם האחרונה. מתי היתה פגישתם האחרונה, ומה היה בה? (כג, טז)

בהצלחה!!!

פרק כ – יהונתן ממלט את דוד

1. דוד מבקש מיהונתן לדעת מה רצון אביו ממנו: (א-יא)
 - א. דוד שואל את יהונתן מדוע אביו, שאול, מבקש להורגו. מדוע דוד תמה על רדיפת שאול? (א) כיוון שדוד לא חטא (ולא עשה מאומה) לשאול.
 - ב. יהונתן קבע בנחרצות שלא יתכן ששאול רוצה להרוג את דוד. מהו נימוקו של יהונתן? (ב) לא יתכן ששאול רוצה לעשות זאת והוא (=יהונתן) לא יודע מזה (שכן שאול משתף את יהונתן בכל תוכניותיו).
 - ג. עיין בדברי רד"ק הבאים (ב): "יש לשאול: היאך היה מבטיחו יהונתן על שקר ואיך אמר לו ולא יגלה את אזני והלא לעיני כל היה רדפו ומבקש את נפשו?
אלא היה חושב יהונתן שלא היה בלב אביו להמיתו אחר שנשבע לו, ואמר (יט, ו): 'חי ה' אם יומת'. ומה שהיה מטיל לו החנית אחרי השבועה ומה ששלח לביתו לשמרו ולהמיתו ומה שהלך אחריו עד ניות ברמה להמיתו היה חושב יהונתן כי מפני רוח רעה שהיתה מבעתת אותו היה רוצה להמיתו בעוד שהיתה בו הרוח הרעה כי לא היתה לו רוח רעה אלא לעתים... וכן לא ראינו שהיה רוצה להמיתו אחר השבועה אלא בהיות עליו רוח רעה. לפיכך היה מבטיחו יהונתן כי היה יכול להשמר ממנו בהיות עליו רוח הרעה, ואף על פי שהיה לו לנגן לפניו בעת ההוא אף על פי כן היה יכול להשמר ממנו שלא יעמוד למולו..."

רד"ק תמה כיצד יהונתן שיקר לדוד, והלוא ידוע לכל ששאול רצה להרוג את דוד? מהי תשובתו?

יהונתן חשב שמאז ששאול נשבע לו שלא יהרוג את דוד (יט, ו) לא היה רוצה להורגו אלא כששרתה עליו רוח רעה (בגללה), שהיתה בזמנים מסויימים בלבד (ובאותו זמן דוד יכול היה להישמר מפניו).

 - ד. כיצד דוד מסביר ליהונתן שאין להוכיח מנימוקו ששאול אינו מתכוון להורגו? (ג) כיוון ששאול יודע שדוד מצא חן בעיני יהונתן, וכדי לא לצערו לא גילה לו על תוכניתו להורגו. ולמעשה, דוד כמעט מת ע"י שאול ('ואולם חי ה' וחי נפשי כי כפשי בניי ובין המות:').
 - ה. כיצד דוד מבקש מיהונתן לברר מה שאול חושב עליו? (ה-ח) שהיהונתן ישחרר את דוד היום מסעודת ראש החודש של מחר ומחרתיים, וכששאול יברר מדוע דוד נעדר מהסעודה, ותאמר לו שהלכתי לסעוד עם בני משפחתי באישורך, אם הוא יכעס – דע שהוא מתכוון להורגי.
 - ו. יהונתן מגיב לדברי דוד (ט): 'ויאמר יהונתן חלילה לך כי אם ידע אדע כי כלתה הרעה מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אגיד לך': על אלו דברי דוד היתה תגובה זו? (ח) שדוד ביקש שיהונתן יעשה עימו חסד ויגלה לו מה אביו חושב עליו, ואם יש בדוד עוון שיהונתן בעצמו יהרגהו, ואל תטרח להביא אותי עד אביך (שאול).
2. האם בעקבות נסיונותיו החוזרים של שאול להרוג את דוד, דוד לא האמין ששאול אינו רוצה להורגו יותר? (ה-ז) לא, למרות נסיונותיו החוזרים של שאול להורגו (בביתו של שאול, בבית דוד, בניות – דוד היה מוכן לבדוק פעם נוספת האם כוונתו של שאול להורגו או לא.
3. ברית יהונתן ודוד: (יא-יז)
 - א. מה יהונתן ביקש מדוד בברית שכרת עמו? (יד-טו) שדוד ישמור את הברית ביניהם גם כאשר דוד ימלוך ובית שאול (שאול ויועציו) ייענשו – דוד יימנע מלפגוע ביהונתן וביתו.
 - ב. יהונתן הוסיף להשביע את דוד. האם יהונתן עשה כן מפני שלא סמך על דוד שישמור את הברית שכרתו ביניהם? (יז. עיין מצודת דוד). לא, אלא שיהונתן עשה כן כיוון שהתענג לחזור שוב ושוב שדוד ימלוך ויהיה בכחו לעשות חסד עימו.
4. שאול ויהונתן בסעודת ראש החודש: (כד-לד)
 - א. כיצד שאול הגיב לכך שדוד לא הגיע ביום הראשון לסעודת ראש החודש? (כו) לא אמר כלום, כיוון שחשב שדוד לא הגיע לסעודה כיוון שלא היה טהור (ראה קרי ולכן לא היה טהו, וטרם הספיק לטהר, ואין ראוי לאכול בשולחן המלך טהור וטמא יחד).
 - ב. כיצד יהונתן הסביר את העדרו של דוד מהסעודה ביום השני של ראש חודש? (כח-כט) כי דוד היה טהור וטמא יחד.

שדוד הלך ברשותו של יהונתן לסעודה משפחתית בבית לחם.

- ג. כיצד הגיב שאול לתשובת יהונתן מדוע דוד נעדר מהסעודה גם ביום השני של ראש חודש? (ל-לא)
שאלו כעס על יהונתן – 'בן נעות המרדות הלא ידעתי כי בחר אתה לבן ישי לבשתך ולבשת ערות אמד': (ט) כיוון שיהונתן מתנהג באופן שאינו מכבד את אביו, שכן הוא אוהב את שונאי אביו! הבהיר לו שכל זמן שדוד חי יהונתן לא יזכה לרשת את המלוכה מאביו. וציוה את יהונתן להביא את דוד אליו כדי שיהרגהו. (מצודת דוד).
- ד. כיצד יהונתן הגיב לדברי אביו? (לב)
תמה על דברי אביו להמית את יהונתן.
- ה. שאלו הטיל את חניתו להכות את יהונתן בעקבות דברי הסנגוריא שלו על דוד. מה יהונתן הבין מכך? (לג)
שאביו גמר בדעתו להרוג את דוד.
- ו. מה יהונתן עשה בתגובה? (לד)
קם בכעס מהשולחן ולא אכל דבר, כיוון שנעצב על מה שאביו אמר על דוד.
5. יהונתן מיידע את דוד בדבר כוונת אביו: (לה-מה)
- א. מתי יהונתן הלך לפגוש את דוד? (לה)
במועד אותו קבעו (יום למחרת יום ב' של ראש החודש) בבוקר (אע"פ שדוד אמר שיסתתר עד הערב השלישי. (ה)).
- ב. היכן דוד הסתתר? (יט)
באותו מקום בו הוא הסתתר ביום בו יהונתן ודוד נשבעו לכרות ביניהם ברית.
- ג. כיצד יהונתן רמז לדוד מה אביו חושב עליו? (לז-לח)
לאחר שיהונתן ירה חצים אמר לנער שילך להביאם, וכשהיה באמצע הדרך יהונתן קרא לעברו: 'החצי (=החיצים) ממך והלאה'. 'מהרה חושה אל תעמוד'.
- ד. כיצד יהונתן דאג שיוכל לדבר עם דוד בלי שאף אחד ידע מזה? (מ-מא)
לקח עמו נער קטן (ייתכן כדי שלא יחשוד). לאחר שהנער הביא את החצים, יהונתן שילח אותו בחזרה לעיר. ואז דוד יצא ממחבואו.
- ה. מה עשו דוד ויהונתן בפגישתם? (מא-מב)
דוד השתחוה ליהונתן ג' פעמים, נשקו זה לזה, ובכו עד שדוד הרבה לבכות (יותר מיהונתן). יהונתן אמר לדוד: 'לך לשלום' והזכיר את הברית והשבועה שכרתו ביניהם ובין זרעם.
- ו. שים לב! זו לא היתה פגישתם האחרונה. מתי היתה פגישתם האחרונה, ומה היה בה? (כג, טז)
כששאל המשיך לרדוף אחרי דוד, יהונתן הלך לדוד כדי לחזק את יד דוד באלוקים. ואמר לו: שאין לדוד ממה לפחד, שכן הוא יהיה מלך על ישראל, ויהונתן יהיה לו למשנה. וגם שאול, אביו, יודע זאת.

שם: _____

פרק כא – דוד בנוב עיר הכהנים

1. דוד בנוב עיר הכהנים: (א-י)

א. כיצד אחימלך הגיב לבואו של דוד? מדוע הגיב כך? (ב)

ב. כיצד דוד תירץ לאחימלך על תמיהתו? (ג)

ג. מה ביקש דוד מאחימלך? (ד)

ד. אחימלך אמר לדוד שאין לו אלא לחם קודש. מדוע אחימלך הסכים לתיתו לדוד ונעריו, ובאיזה תנאי? (ה-ז)

ה. מהו 'לחם קודש'? (ה. עיין במפרשים)

ו. מסופר שבזמן פגישת דוד באחימלך נכח גם דואג האדומי. מדוע דואג היה בנוב? וכיצד הכתוב מתארו? (ח)

ז. לשם מה הוזכרה נוכחותו של דואג האדומי בעת פגישת אחימלך ודוד? (כב, ו-יא)

ח. לפי המסופר בפרק כב, פסוקים ו-יט – כיצד דואג מתואר?

ט. אחימלך נתן לדוד את חרב גלית הפלישתית. אחימלך לא רצה לתתה לדוד. מדוע? ומדוע בסופו של דובר, נעתר לתתה לו? (ט-י עיין רד"ק)

2. בריחת דוד לגת: (יא-טז)
א. מדוע דוד בורח לגת? (יא)

ב. באיזו בעיה דוד נתקל בגת? (יב-יג)

ג. כיצד דוד מצליח להיחלץ מאותה בעיה? (יד-טז)

ד. דוד ברח אל אכיש פעם נוספת. מה היתה סיבת בריחתו אל אכיש בפעם ההיא? (כז, א)

ה. האם הועילה לו בריחתו בפעם ההיא? (כז, ד)

בהצלחה!!!

פרק כא – דוד בנוב עיר הכהנים

1. דוד בנוב עיר הכהנים: (א-י)

- א. כיצד אחימלך הגיב לבואו של דוד? מדוע הגיב כך? (ב)
אין דרך שר גדול וחשוב, שהוא חתן המלך ללכת לבדו.
- ב. כיצד דוד תירץ לאחימלך על תמיהתו? (ג)
דוד טען ששאלו שלח אותו לבדו כיוון ששלחו למשימה סודית, שאף אחד אינו יודע עליה.
- ג. מה ביקש דוד מאחימלך? (ד)
שיתן לו חמישה לחמים (או פחות, כמה שיש לו) עבורו ועבור נעריו.
- ד. אחימלך אמר לדוד שאין לו אלא לחם קודש. מדוע אחימלך הסכים לתיתו לדוד ונעריו, ובאיזה תנאי? (ה-ז)
כיוון שלא היה לחם חול אלא לחם קודש, והתנאי לאוכלו בטהרה (שלא יהיו טמאים משכבת זרע), או שהיה מותר לאוכלו כיוון שאין בו מעילה (לחם תודה/לחם פנים אחר שהקטירו את הבזיכים, או אפילו לחם הפנים ששמו אותו כעת – מותר להם לאוכלו מפני פיקוח נפש (אחז את דוד בולמוס, מחמת רעב) דאין מה שעומד בפני פיקוח נפש מלבד ע"ז, ג"ע, שפ"ד.
- ה. מהו 'לחם קודש'? (ה. עיין במפרשים)
רש"י, מצודת דוד, ר' ישעיה – לחם הפנים שהוסר מעל השולחן. [מפני שלא היה להם לחם אחר כדי שלחם הפנים לא יבוא לידי נותר, דאינו נאכל אלא ליום ולילה – שבת ומוצ"ש. (רבינו ישעיה).]
רלב"ג, רד"ק בשם אביו – לחם תודה, שמותר לזר לאוכלו בטהרה.
- ו. מסופר שבזמן פגישת דוד באחימלך נכח גם דואג האדומי. מדוע דואג היה בנוב? וכיצד הכתוב מתארו? (ח)
היה שם כדי להתבודד בעבודת ה'. מתואר כמי שהיה ממונה על רועי שאול. לפי הדרש: היה עוצר את עצמו לעסוק בתורה. אביר הרעים – אב בית דין.
- ז. לשם מה הוזכרה נוכחותו של דואג האדומי בעת פגישת אחימלך ודוד? (כב, ו-יא)
כדי להסביר מניין ידע לומר לשאול שדוד פגש באחימלך ואחימלך נתן לו לחם ואת חרב גלית הפלישתית.
- ח. לפי המסופר בפרק כב, פסוקים ו-יט – כיצד דואג מתואר?
לכאורה, כנאמן למלך שאול. אך שיקר כאילו אחימלך סייע לדוד (בלחם וחרב) למרות שידע שדוד בורח משאול. וע"י דבריו גרם להריגת אנשי נוב עיר הכהנים.
- ט. אחימלך נתן לדוד את חרב גלית הפלישתית. אחימלך לא רצה לתתה לדוד. מדוע? ומדוע בסופו של דובר, נעתר לתתה לו? (ט-י עיין רד"ק)
לא רצה לתתה כיוון שהיתה מונחת באוהל מועד לזכרון נס הנצחון, אמנם כיוון שלא היתה לו חרב אחרת לתת לדוד, ודוד הוא זה שלקחה מגלית, לכן הוא לא יכול היה למנוע ממנו לקחתה ולהחזירה כשירצה בכך.

2. בריחת דוד לגת: (יא-טז)

- א. מדוע דוד ברח לגת? (יא)
כדי לברוח מארץ ישראל שהיא תחת רשותו של שאול.
- ב. באיזו בעיה דוד נתקל בגת? (יב-יג)
אנשי גת זיהו אותו שהוא זה שהרג את גלית. ולכן דוד חשש מאוד לחייו!
- ג. כיצד דוד מצליח להיחלץ מאותה בעיה? (יד-טז)
העמיד פניו כמשוגע, וכך אכיש עזבו.
- ד. דוד ברח אל אכיש פעם נוספת. מה היתה סיבת בריחתו אל אכיש בפעם ההיא? (כז, א)
לברוח משאול בתקווה שיתייאש ממנו (כיוון שנמצא אצל הפלישתים) ויפסיק לבקשו.
- ה. האם הועילה לו בריחתו בפעם ההיא? (כז, ד)
כן. כששאול שמע שדוד ברח לגת הוא הפסיק לרודפו.

שם: _____

פרק כב – הריגת כהני נוב

1. בריחת דוד מגת למערת עדולם: (א-ד)
א. מי הצטרף אל דוד כשהגיע למערת עדולם? (ב)

- ב. מי המשיך עם דוד ומי לא, ומדוע? (ג-ד)

2. כעס שאול על עבדיו, ותגובתם: (ו-י)
א. מה שאול טען כלפי עבדיו? (ח-ז)

- ב. מה גרם לשאול לומר להם זאת? (ו)

- ג. מי גילה לשאול היכן היה דוד? וכיצד? (י)

- ד. מה מדברי עבד שאול היה לא מדוייק? (י)

הנושא	מה היה באמת (כא, ב-י)	דברי עבד שאול (כב, ט-י)
מה דוד ביקש מאחימלך?		
סיבת בואו של דוד לאחימלך		

3. בירור שאול עם אחימלך מה היה עם דוד: (יא-טז)
א. כיצד שאול פנה אל אחימלך, ומדוע? (יב, ראה רד"ק)

- ב. מדוע שאול ציין את זה שאחימלך שאל לדוד באלוקים כדבר חמור כל כך? (יג)

ג. כיצד אחימלך מתרץ מדוע אין לחשווד בו בכך ששאל לדוד באלוקים? (יד-טו)

ד. שאול גוזר להרוג את כהני ה'. כיצד הוא מנמק זאת? (טז-יז)

ה. מי היו עבדי שאול שעמדו לפניו, ומדוע הם לא הסכימו לקיים את גזרתו? (יז)

4. הריגת דואג את אנשי נוב עיר הכהנים: (יח-כג)
א. מדוע שאול ציווה את דואג שיהרוג את כהני נוב? (יח)

ב. מי מאנשי נוב הצליח להימלט, ולאן הוא ברח? (כ)

ג. כיצד דוד הגיב (מילולית ומעשית) להריגת כהני נוב? (כא-כג)

בהצלחה!!!

פרק כב – הריגת כהני נוב

1. בריחת דוד מגת למערת עדולם: (א-ד)
 - א. מי הצטרף אל דוד כשהגיע למערת עדולם? (ב)
 - ב. 400 אנשים שהיו בצרה כשהיו בעירם. ומשפחתו.
 - ג. מי המשיך עם דוד ומי לא, ומדוע? (ג-ד)
 - ד. 400 איש המשיכו עם דוד, ואילו דוד ביקש ממלך מואב שישמור על משפחתו עד ששאלו יפסיק לרדוף אחריו.
2. **כעס שאול על עבדיו, ותגובתם:** (ו-י)
 - א. מה שאול טען כלפי עבדיו? (ז-ח)
 - ב. שהם מתכננים מרד נגדו, שהרי לא אכפת להם ממנו. ושאלם: וכי דוד הבטיח לכם שימנה אתכם לשרים בצבאו או שהבטיח שיתן לכולכם שדות וכרמים?
 - ג. מה גרם לשאול לומר להם זאת? (ו)
 - ד. ששאל שמע שהצטרפו אנשים לדוד (ושאלו חשש שמא ימרוד בו).
 - ה. מי גילה לשאול היכן היה דוד? וכיצד? (י)
 - ו. דואג האדומי, סיפר לשאול שדוד היה בנוב ואחיימלך שאל לו בה' מה עליו לעשות, נתן לו צידה לדרך ואת חרב גלית.
 - ז. מה מדברי עבד שאול היה לא מדויק? (י)

הנושא	מה היה באמת (כא, ב-י)	דברי עבד שאול (כב, ט-י)
מה דוד ביקש מאחיימלך?	אוכל, חרב (כלשהי)	לשאול לו בה', אוכל, חרב גלית הפלישתי
סיבת בואו של דוד לאחיימלך	אמר שנשלח לשליחות סודית מאת המלך (והמלך ביקש לשמור את הדבר בסוד)	ביקש שישאל לו באלוקים, ואין נשאלים באלוקים להדיוט אלא למלך. (רש"י, ר' ישעיה).

3. **בירור שאול עם אחיימלך מה היה עם דוד:** (יא-טז)
 - א. כיצד שאול פנה אל אחיימלך, ומדוע? (יב, ראה רד"ק)
 - ב. כינה אותו: 'בן אחיטוב'. נקט כן בדרך בזיון. (וכן לכלול את אביו [כיוון שמשפחת אחיטוב היתה עם דוד] בכלל המרד, מלבד על פסוק ט).
 - ג. מדוע שאול ציין את זה שאחיימלך שאל לדוד באלוקים כדבר חמור כל כך? (יג)
 - ד. כיוון שאין שואלים באלוקים להדיוט אלא למלך (וכאילו עשאהו מלך, רש"י).
 - ה. כיצד אחיימלך מתרץ מדוע אין לחשוד בו בכך ששאל לדוד באלוקים? (יד-טו)
 - ו. כיוון שדוד ידוע כנאמן לשאול, וכן פעמים רבות היה שואל לדוד באלוקים עבור שאול, והוא לא ידע מכך שעתה דוד בורח מפני שאול!
 - ז. שאול גוזר להרוג את כהני ה'. כיצד הוא מנמק זאת? (טז-יז)
 - ח. שאול טוען שהכהנים ידעו שדוד בורח מפני שאול ונמנעו מגלות זאת לשאול.
 - ט. מי היו עבדי שאול שעמדו לפניו, ומדוע הם לא הסכימו לקיים את גזרתו? (יז)
 - י. כיוון שדרשו (אבנר ועמשא, מהפסוק: 'כל איש אשר ימרה את פיך יומת') שאין מצווה לקיים מצוות מלך אם הדבר כרוך בעבירה.
4. **הריגת דואג את אנשי נוב עיר הכהנים:** (יח-כג)
 - א. מדוע שאול ציווה את דואג שיהרוג את כהני נוב? (יח)
 - ב. כיוון שהוא הלשין עליהם – עליו להורגם.
 - ג. מי מאנשי נוב הצליח להימלט, ולאן הוא ברח? (כ)
 - ד. אביתר. ברח אל דוד.
 - ה. כיצד דוד הגיב (מילולית ומעשית) להריגת כהני נוב? (כא-כג)
 - ו. הצטער שבגללו מתו כהני נוב (כיוון שדואג ראהו כשהיה שם וגילה את הדבר לשאול). לקח 'חסות' על אביתר.

שם: _____

פרק כג – יחסם של אנשי קעילה וזיף לדוד

1. הושעת דוד את אנשי קעילה מיד פלישתים: (א-ו)

א. מה גרם לדוד להילחם בפלישתים? (א)

ב. מה דוד עשה לפני שהחליט האם להילחם עם הפלישתים, ומניין הוא היה לדוד? (ב-ו)

2. מרדף שאול ובריחת דוד מפניו: (ו-טו)

א. מדוע לפני צאתו של שאול לתפוס את דוד בפעם הזו הוא חש שה' מסייעו לתפוס את

דוד? (ז)

ב. מדוע דוד שאל את ה' פעמיים האם אנשי קעילה יסגירוהו ביד שאול? (י-יב)

ג. דוד חשש ששאול ישחית את כל אנשי קעילה בגלל הסתתרו בעיר. (י) מה גרם לדוד

לחשוב כך? (כב, טז-יט)

ד. האם שאול הפסיק לרדוף את דוד בעקבות יציאתו מקעילה? (יג-יד)

3. בוא יהונתן אלא דוד: (טז-יח)

א. מה היתה מטרת בואו של יהונתן בהליכתו אל דוד? (טז-יז)

ב. מה החידוש בדברי יהונתן בפעם זו לעומת הברית הקודמת (כ, מא-מב) שכרתו? (יז)

4. גילוי מקום מסתורו של דוד: (יט-כט)

א. מי גילה לשאול היכן מסתתר דוד? (יט-כ)

ב. כיצד שאול מגיב לדבריהם? ומה הוא ביקש מהם? (כא-כג)

ג. דוד כמעט נתפס ע"י שאול. תאר את המצב בו היה נתון דוד! (כד-כו)

ד. איזה נס נעשה לדוד כדי שינצל משאול? (כז-כח)

ה. כיצד נקרא אותו מקום, ומדוע?

5. יחסי דוד עם אנשי קעילה והזיפים:

במה היה יחס הזיפים לדוד (יט-כ) דומה ליחסם של אנשי קעילה (א-יב), ובמה הוא היה שונה?

בהצלחה!!!

פרק כג – יחסם של אנשי קעילה וזיף לדוד

1. הושעת דוד את אנשי קעילה מיד פלישתים: (א-ו)
 - א. מה גרם לדוד להילחם בפלישתים? (א)
 - שמע שפלישתים נלחמים באנשי קעילה, ובוזזים את הגרנות שלהם.
 - ב. מה דוד עשה לפני שהחליט האם להילחם עם הפלישתים, ומניין הוא היה לדוד? (ב-ו)
 - שאל בה' (פעמיים, ע"י האפוד שהיה ביד אביתר הכהן) האם להושיע את אנשי קעילה מהפלישתים, והאם ה' יתנם בידו.
2. מרדף שאול ובריחת דוד מפניו: (ו-טו)
 - א. מדוע לפני צאתו של שאול לתפוס את דוד בפעם הזו הוא חש שה' מסייעו לתפוס את דוד? (ז)
 - כיוון שדוד נמצא בעיר מוקפת חומה, ויסמוך עליה שתגן עליו, וכך שאול יוכל לתפוסו מבלי שיוכל לברוח מפניו.
 - ב. מדוע דוד שאל את ה' פעמיים האם אנשי קעילה יסגירוהו ביד שאול? (י-יב)
 - כיוון שבפעם הראשונה ה' לא ענה לו אלא ששאול ירד לתפוסו שם (כיוון שאין שואלים באורים ותומים אלא דבר אחד בכל פעם, לכן נצרך לחזור על שאלתו פעם נוספת).
 - ג. דוד חשש ששאול ישחית את כל אנשי קעילה בגלל הסתרתו בעיר. (י) מה גרם לדוד לחשוב כך? (כב, טז-יט)
 - הריגת כל אנשי נוב ע"י שאול בגלל חששו שהם סייעו לדוד לברוח מפניו.
 - ד. האם שאול הפסיק לרדוף את דוד בעקבות יציאתו מקעילה? (יג-יד)
 - לא. שאול נמנע מלצאת בעקבות דוד לקעילה, אך לא הספיק לבקשו ולרודפו כל הימים, אלא שבעקבות שמירת ה' עליו – לא הצליח לתפוסו.
3. בוא יהונתן אלא דוד: (טז-יח)
 - א. מה היתה מטרת בואו של יהונתן בהליכתו אל דוד? (טז-יז)
 - לחזק את דוד בה', ולחדש את הברית שביניהם.
 - ב. מה החידוש בדברי יהונתן בפעם זו לעומת הברית הקודמת (כ, מא-מב) שכרתו? (יז)
 - שיהונתן ביקש מדוד שהוא יהיה לו למשנה.
4. גילוי מקום מסתורו של דוד: (יט-כט)
 - א. מי גילה לשאול היכן מסתתר דוד? (יט-כ)
 - אנשי זיף.
 - ב. כיצד שאול מגיב לדבריהם? ומה הוא ביקש מהם? (כא-כג)
 - מודה להם – 'ברוכים אתם לה' כי חמלתם עלי'. ומבקש מהם שימשיכו לעקוב אחר מיקומו המדויק של דוד תמיד כיוון שהוא עלול להיעלם בתחבולות.
 - ג. דוד כמעט נתפס ע"י שאול. תאר את המצב בו היה נתון דוד! (כד-כו)
 - שאול ואנשיו רדפו אחר דוד וכמעט תפסוהו במדבר מעון. דוד ואנשיו ברחו על צלע ההר ושאול ואנשיו כיתרו אותם משני צדדיהם – 'ושאול ואנשיו עטרים אל דוד ואל אנשיו לתופסם'. (כו).
 - ד. איזה נס נעשה לדוד כדי שינצל משאול? (כז-כח)
 - בא מלאך (שליח) לשאול כי הפלישתים פשטו על הארץ ועליו למהר. לכן שאול עזב את דוד והתחיל לרדוף אחר הפלישתים.
 - ה. כיצד נקרא אותו מקום, ומדוע?
 - סלע המחלקות. על שם שליבו של שאול היה חלוק – האם להתעכב עד תפיסת דוד, או שילך מיד אחר הפלישתים.
5. יחסי דוד עם אנשי קעילה והזיפים:
 - במה היה יחס הזיפים לדוד (יט-כ) דומה ליחסם של אנשי קעילה (א-יב), ובמה הוא היה שונה?
 - דומה – נכונותם להסגיר דוד לשאול.
 - שונה – א. אנשי קעילה היו כפויי טובה כלפי דוד שהצילם מיד הפלישתים משא"כ אנשי זיף. ב. אנשי זיף הלכו מעצמם אל שאול להסגיר את דוד, משא"כ אנשי קעילה שהיו עושים כן מפני איום של שאול עליהם.

שם: _____

פרק כד – מפגש דוד ושאול במדבר עין גדי

1. שאול נמצא בסמיכות לדוד ללא ידיעת שאול: (א-ח)
א. כיצד קרה מצב בו שאול היה סמוך לדוד ללא ידיעתו? (ד)

- ב. כיצד אנשי דוד רצו לפעול ברגע זה, ומדוע? (ה-ח)

- ג. מה עשה דוד לשאול? (ה)

- ד. מה דוד חש לאחר מעשהו? (ו)

- ה. כיצד דוד הגיב לדבריהם (מילולית ומעשית)?

2. דברי דוד לשאול: (ט-טו)

- א. בעת ששאול יצא מהמערה דוד קרא לו. מה עשה דוד כשאול הסתכל עליו? (ט)

- ב. מהן טענות דוד כלפי שאול? (י-טז)

טענה א (י-יב):

טענה ב (טו):

טענה ג (יג-יד; טז):

3. תגובת שאול לדוד: (טז-כב)

א. כיצד הגיב שאול לטענות דוד? (יז-כ)

ב. מה שאול מבין ממעשי דוד? (כא)

ג. מה שאול מבקש מדוד בעקבות זאת? (כב-כג)

בהצלחה!!!

פרק כד – מפגש דוד ושאול במדבר עין גדי

1. **שאל נמצא בסמיכות לדוד ללא ידיעת שאול: (א-ח)**
 - א. כיצד קרה מצב בו שאול היה סמוך לדוד ללא ידיעתו? (ד)
שאל נכנס להסך את רגליו במערה (להיפנות לצרכיו הגדולים, רש"י). ודוד ואנשיו ישבו בתוך המערה – בקצה.
 - ב. כיצד אנשי דוד רצו לפעול ברגע זה, ומדוע? (ה-ח)
רצו להרוג את שאול, כיוון שחשבו, שהנה ה' נתן את שאול (=אויב דוד) בידו.
 - ג. מה עשה דוד לשאול? (ה)
כרת את כנף מעילו, מבלי ששאול הרגיש בזה.
 - ד. מה דוד חש לאחר מעשהו? (ו)
התחרט על שעשה כן – על ששלח ידו במשיח ה'.
 - ה. כיצד דוד הגיב לדבריהם (מילולית ומעשית)?
אמר להם שאין לשלוח יד במשיח ה'. ומנע מהם לקום אל שאול ולהכותו.
2. **דברי דוד לשאול: (ט-טו)**
 - א. בעת ששאול יצא מהמערה דוד קרא לו. מה עשה דוד כששאול הסתכל עליו? (ט)
דוד השתחוה לשאול.
 - ב. מהן טענות דוד כלפי שאול? (י-טז)
טענה א (י-יב): דוד אינו מבקש את רעת שאול, שהרי בעת ששאול היה במערה דוד יכול היה להורגו (הראיה כנף מעילו), והוא לא עשה כן, לעומת זאת, שאול מנסה להרוג את דוד.
 - טענה ב (טו): שאול מתאמץ לרדוף אחר אדם שאינו שווה את המאמץ ('אחרי כלב מת, אחרי פרעוש אחד').
 - טענה ג (יג-יד; טז): ה' ישפוט ביני לבינך.
3. **תגובת שאול לדוד: (טז-כב)**
 - א. כיצד הגיב שאול לטענות דוד? (יז-כ)
שאול כינה את דוד: 'בני'. ובכה. אמר לדוד שדוד גמלו טוב, תחת הרעה ששאול עושה לו.
 - ב. מה שאול מבין ממעשי דוד? (כא)
שדוד ימלוך, וממלכת ישראל תתקיים ביד דוד. (או מכך שה' מסייע לדוד, או כיוון ששמואל נתן לשאול סימן שמי שיכרות את כנף מעילו ימלוך תחתיו).
 - ג. מה שאול מבקש מדוד בעקבות זאת? (כב-כג)
שדוד ישבע לו בה' שלא יכרית את זרעו של שאול ואת שמו של שאול מבית אביו. ודוד נשבע לשאול כפי שביקש.

שם: _____

פרק כה – דוד ומעשי נבל ואביגיל

1. מיתת שמואל: (א)

מי נכח בזמן קבורת שמואל, וכיצד דוד נזהר ששואל לא יהרגו?

2. תיאור נבל ואביגיל: (ב-ג)

א. כיצד נבל מתואר? (ב-ג)

ב. מה פירוש: 'קָלְבִי' (ג) (3 פירושים)

1.

2.

3.

ג. כיצד אביגיל, אשת נבל מתוארת? (ג)

3. שליחת נערי דוד אל נבל ותגובתו: (ד-יב)

א. מדוע דוד שולח נערים אל נבל? (ד-ה)

ב. מה דוד מצווה את נעריו לומר לנבל? (ה-ו)

ג. מדוע דוד ציפה שנבל יתן לו ולאנשיו אוכל? (ז-ח) (2 סיבות)

1.

2.

ד. כיצד דוד הציע לנבל לברר שדבריו נכונים? (ח)

ה. האם אכן דברי דוד אל נבל היו נכונים? הסבר! (י-יז)

ו. כיצד נבל מגיב לנערי דוד? (י-יא)

ז. כיצד נערי דוד מגיבים לדברי נבל?

4. תגובת דוד ונעריו לדברי נבל: (יג; כא-כב)
א. כיצד דוד ואנשיו הגיבו לדברי נבל? (יג; כא-כב)

ב. קרא את דברי רד"ק הבאים:
...ורז"ל למדו מזה שדיני נפשות אין מתחילין מן הגדול. ובדין נפשות דן אותו עם חבריו והסכימו כי מורד במלכות היה וחייב מיתה, כי כבר ידעו כל ישראל כי דוד נמשח למלך ובזהו נבל וקראו עבד. והוא נסכם עמהם באחרונה, שאם היה הוא אומר דעתו בראשונה, האחרים לא היו רוצים לחלוק עליו, והיו אומרים כדבריו. לפיכך לא אמר הוא דעתו אלא באחרונה, זהו: 'ויחגור גם דוד את חרבו'.

- מה גרם לדוד ואנשיו לעשות זאת, ועל מה דוד הקפיד?

5. תגובת אביגיל לדברי הנער: (יח-כ)
א. כיצד אביגיל הגיבה לדברי הנער?

ב. האם אביגיל גילתה מה היא עושה לבעלה נבל, מדוע? (יט)

6. פגישת דוד ואביגיל: (כג-לה)
א. כיצד אביגיל התנהגה כשפגשה בדוד? (כג-כד)

ב. אלו מדברי אביגיל סותרים זה את זה? (כד-כה)

ג. כיצד ניתן ליישבם? (כד. ברש"י)

ד. כיצד אביגיל ניסתה לשכנע את דוד שעדיף לו להימנע מלהרוג את נבל? (כו-לא)

ה. כיצד דוד מגיב לדברי אביגיל? (לב-לה)

7. סיפור אביגיל לנבל על פגישתה עם דוד: (לו-לח)

א. אביגיל אינה מספרת לנבל כלום עד הבוקר. מדוע? (לו)

ב. כיצד נבל הגיב כששמע את דברי אביגיל, מדוע? (לז-לח)

8. תגובת דוד לאחר מות נבל: (לט-מג)

א. כיצד דוד הגיב לאחר מות נבל? (לט-מ)

ב. כיצד אביגיל הגיבה לבקשת דוד? (מא-מב)

ג. איזה דבר נוסף עשה דוד? (מג)

9. מדוע הנביא מזכיר בהקשר הזה שממיל ביתו שאול ניתנה לפלטי בן ליש? (מד)

בהצלחה!!!

פרק כה – דוד ומעשי נבל ואביגיל

1. מיתת שמואל: (א)
מי נכח בזמן קבורת שמואל, וכיצד דוד נזהר ששאוּל לא יהרגו?
כל העם (ואף דוד). לכן דוד ירד מיד למדבר פארן מפחד שאנשי שאול יתפסוהו ויהרגוהו.
2. תיאור נבל ואביגיל: (ב-ג)
א. כיצד נבל מתואר? (ב-ג)
כאיש גדול (עשיר), 3000 צאן 10000 עיזים. לדעת אביו של הרד"ק 'נבל' אינו השם שקראו לו אבותיו, אלא כך בני האדם היו קוראים לו, על שם מעשיו.
ב. מה פירושו: 'כָּלְבִי'? (ג) (3 פירושים)
 1. משבט יהודה, ממשפחת כלב (בן יפונה) [והיה קרוב לדוד, מצודת דוד, מהר"י קרא].
 2. מעשיו כליבו – רע מבחוץ ורע מבפנים.
 3. מתנהג באופן גרוע פְּלֵב.ג. כיצד אביגיל, אשת נבל מתוארת? (ג)
כאשה טובת שכל (=חכמה) ויפת תואר.
3. שליחת נערי דוד אל נבל ותגובתו: (ד-יב)
א. מדוע דוד שולח נערים לשאול בשלום נבל? (ד-ה)
כיוון ששמע שנבל גוזז את צאנו.
ב. מה דוד מצווה את נעריו לומר לנבל? (ה-ו)
אלשאל בשם דוד בשלום נבל, לברכו שייפקד לחיים (הוא, ביתו וכל קניינו).
ג. מדוע דוד ציפה שנבל יתן לו ולאנשיו אוכל? (ז-ח) (2 סיבות)
 1. כיוון שכל זמן שנעריו היו בכרמל דוד ואנשיו שמרו עליהם ועל צאנם.
 2. עכשיו נבל עושה יום טוב בעקבות גזיזת צאנו (ואז נוהגים לקבל את כולם בסבר פנים יפות, מצודת דוד). וממילא מכינים אוכל רב לכן אין בכך טרחה מרובה (מהר"י קרא).
 3. נבל משבטו של דוד (משבט יהודה, משפחת כלב).ד. כיצד דוד הציע לנבל לברר שדבריו נכונים? (ח)
שנבל ישאל את נעריו האם הדבר היה כן.
ה. האם אכן דברי דוד אל נבל היו נכונים? הסבר! (י-יז)
כן, שכן אחד הנערים הלך לאביגיל וסיפר לה שנבל השיב את פני דוד ריקם למרות שדוד ונעריו היו טובים איתם, שמרו עליהם ועל צאנם כל זמן היותם בכרמל.
 1. כיצד נבל מגיב לנערי דוד? (י-יא)
מזלזל בדוד – מיהו דוד שאתן לו מתנות (שחושב שהוא גדול ממני ולכן דורש שאתן לו), וכפר בטובתם – וכי מדוע שאתן לאנשים שאיני מכירם את האוכל שהכנתי עבור עבדי.
 2. כיצד נערי דוד מגיבים לדברי נבל?
הסתבבו לאחוריהם וחזרו לדוד וסיפרו לו כיצד נבל הגיב.4. תגובת דוד ונעריו לדברי נבל: (יג; יא-כב)
א. כיצד דוד ואנשיו הגיבו לדברי נבל? (יא; יג; יא-כב)
חרגו איש את חרבו, כדי להרוג את נבל ואנשי ביתו (400 עלו עם דוד, 200 נשארו לשמור על הציוד). כיוון שהרגישו מרומים ונבגדים על ידי נבל שבמקום להעריך את עזרתם ביזה את דוד (קראו: 'עבד'). דוד הצטער (בליבו, רש"י). או שנשבע כך (מצודת דוד). על כך ששמר לחינם על צאן נבל.
ב. קרא את דברי הרד"ק הבאים:
...ורז"ל למדו מזה שדיני נפשות אין מתחילין מן הגדול. ובדין נפשות דן אותו עם חבריו והסכימו כי מורד במלכות היה וחייב מיתה, כי כבר ידעו כל ישראל כי דוד נמשח למלך ובזהו נבל וקראו עבד. והוא נסכם עמהם באחרונה, שאם היה הוא אומר דעתו בראשונה, האחרים לא היו רוצים לחלוק עליו, והיו אומרים כדבריו. לפיכך לא אמר הוא דעתו אלא באחרונה, זהו: 'ויחגור גם דוד את חרבו'.

- מה גרם לדוד ואנשיו לעשות זאת, ועל מה דוד הקפיד?
דנו את נבל בדיני נפשות, ונמצא שהיה מורד במלכות כיוון שביזה את דוד בכך שקראו: עבד, וכבר כולם ידעו שדוד נמשח למלך על ישראל. דוד הקפיד לומר דעתו באחרונה, מחשש שאחר שיאמר דעתו האחרים יחששו לחלוק עליו.
5. **תגובת אביגיל לדברי הנער:** (יח-כ)
א. כיצד אביגיל הגיבה לדברי הנער?
אספה במהירות: 200 לחמים, שני נבלי (=נאדות) יין, 5 צאן עשויות, חמישה סאים של קמח קלוי, 100 אשכולות ענבים יבשים (=צמוקים), 200 עיגולי דבלה – והניחה אותם על החמור. שלחה את הנערים שיצאו לפניה לקראת דוד, ואמרה שהיא תגיע אחריהם, ויצאה במהירות וירדה לקראת דוד.
ב. האם אביגיל גילתה לבעלה נבל מה היא עושה, מדוע? (יט)
לא. כיוון שחששה שנבל ימנע ממנה לרדת אל דוד (שהרי הוא התנגד לכך).
6. **פגישת דוד ואביגיל:** (כג-לה)
א. כיצד אביגיל התנהגה כשפגשה בדוד? (כג-כד)
השתטחה על פניה והשתחוותה לו, אמרה שהאשמה בה.
ב. אלו מדברי אביגיל סותרים זה את זה? (כד-כה)
מחד, תלתה את האשמה בעצמה. ומצד שני, אמרה שהיא לא ראתה את נערי דוד (אז האשמה לא בה אלא בנבל! כיצד ניתן ליישבם)? (כד. ברש"י)
בתחילה אמרה שהאשמה בה, כדי שדוד יקשיב לדבריה, ואח"כ אמרה לו את האמת, שלא ראתה את נערי.
ד. כיצד אביגיל ניסתה לשכנע את דוד שעדיף לו להימנע מלהרוג את נבל? (כו-לא)
אמרה לדוד שרצון ה' הוא למנוע ממנו שיהרוג את נבל והדבר יסייע לו להעמיד את מלכותו בהמשך ללא עוררין.
ה. כיצד דוד מגיב לדברי אביגיל? (לב-לה)
מברך אותה על שמנעה ממנו מלהרוג את נבל (ואנשי ביתו, כולל אותה). וציווה אותה שתחזור בשלום לביתה ולא תחשוש לחייה, כיוון שדוד קיבל את דבריה.
7. **סיפור אביגיל לנבל על פגישתה עם דוד:** (לו-לח)
א. אביגיל אינה מספרת לנבל כלום עד הבוקר. מדוע? (לו)
כיוון שהיה שיכור מאוד כשהיא חזרה הביתה ולא רצתה לצערו (או שחששה שיהרגה). לכן המתינה עד הבוקר שהשפעת היין תפוג.
ב. כיצד נבל הגיב כששמע את דברי אביגיל, מדוע? (לז-לח)
ליבו הפסיק לפעום בגלל המתנות שאביגיל נתנה לדוד ולנערי או פחד מאוד מפני שחשש שלמרות מתנות אביגיל דוד יבוא להורגו.
8. **תגובת דוד לאחר מות נבל:** (לט-מג)
א. כיצד דוד הגיב לאחר מות נבל? (לט-מ)
ביקש לקחת את אביגיל לאשה.
ב. כיצד אביגיל הגיבה לבקשת דוד? (מא-מב)
השתטחה על פניו ארצה, ואמרה שאינה ראויה להיות אשתו אלא שפחתו (לרחוץ רגליו), ומיהרה עם חמש נערותיה לקראת דוד ונישאה לו.
ג. איזה דבר נוסף עשה דוד? (מג)
נשא את אחינועם מיזרעאל.
9. מדוע הנביא מזכיר בהקשר הזה שמיכל ביתו שאול ניתנה לפלטי בן ליש? (מד)
כיוון שמדובר על נישואי דוד עם שתי נשים (אביגיל, אחינועם) נוסף על אשתו הראשונה (מיכל), לכן נכתב מה קרה עם מיכל אשתו של דוד.

פרק כו – דוד מסרב לשלוח ידו בשאול, משיח ה', בגבעת הכחילה

1. לקיחת חנית שאול ע"י דוד ואבישי: (א-יב)

א. שאול יצא לרדוף אחר דוד, מי גילה לשאול היכן דוד מסתתר? (א)

ב. היכן נזכרו קודם לכן אותם אנשים, ובאיזה הקשר? (בפרק כג)

ג. עם כמה אנשים שאול יצא לבקש את דוד, ומי הם היו? (ב)

ד. מה עשה דוד מיד כשראה ששאול ואנשיו באו לרדוף אחריו? (ב-ד)

ה. מה עשה דוד כשראה את מקום שכיבת שאול? (ה-ז)

ו. כיצד מתואר מחנה שאול? (ה-ז)

ז. דוד יכול היה להרוג את שאול – מהו נימוקו של דוד מדוע אינו עושה כן? (ח-יא)

ח. מה דוד עושה לשאול? (יא-יג)

ט. מדוע דוד עושה זאת בעצמו וחזר בו ממה שציווה את נערו לעשות זאת?

י. כיצד יתכן ששאול ואנשיו לא התעוררו בזמן שדוד ונערו היו במחניהם? (יב)

2. קריאת דוד לאבנר: (יג-טז)

א. מה דוד עשה מיד לאחר שעשה לשאול את מה שרצה ממנו? (יג-יד)

ב. מה דוד טוען כלפי אבנר? (יד-טז)

3. דברי דוד אל שאול: (יז-כ)
מה דוד טוען כלפי שאול?

4. תגובת שאול לדברי דוד, ותשובת דוד: (כא-כה)
א. מה שאול מגיב לטענות דוד? (כא)

ב. מה דוד עושה בתגובה לדברי שאול? (כב)

ג. מה הקשר בין תגובת דוד המעשית לדברי שאול?

ד. מהי תגובת דוד המילולית לדברי שאול? (כג-כד)

5. תגובת שאול לדברי דוד: ויאמר שאול אל דוד ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל תוכל. וילך דוד לדרכו ושאול שב למקומו: (כה)
א. הסבר את דברי שאול!

ב. מדוע דוד לא חזר אל שאול אלא המשיך לברוח מפניו?

בהצלחה!!!

פרק כו – דוד מסרב לשלוח ידו בשאול, משיח ה', בגבעת הכחילה

1. לקיחת חנית שאול ע"י דוד ואבישי: (א-יב)
 - א. שאול יצא לרדוף אחר דוד, מי גילה לשאול היכן דוד מסתתר? (א) אנשי זיף.
 - ב. היכן נזכרו קודם לכן אותם אנשים, ובאיזה הקשר? (בפרק כג) פסוק יט, בקשר לכך שגילו לשאול היכן דוד מסתתר (במצדות, בחורשה, בגבעת הכחילה).
 - ג. עם כמה אנשים שאול יצא לבקש את דוד, ומי הם היו? (ב) עם שלושת אלפים אנשים מבחורי ישראל.
 - ד. מה עשה דוד מיד כשראה ששאול ואנשיו באו לרדוף אחריו? (ב-ד) שלח מרגלים כדי לברר כיצד צבא שאול מסודר. (מלב"ם).
 - ה. מה עשה דוד כשראה את מקום שכיבת שאול? (ה-ז) שאל את אנשיו (אבישי, אחימלך) מי מוכן לרדת איתו אל המחנה בו שאול שוכב.
 - ו. כיצד מתואר מחנה שאול? (ה-ז) שאול שוכב במרכז המחנה (אבנר לידו) וכל העם סביבו. חנית שאול מעוכה באדמה ליד ראשו.
 - ז. דוד יכול היה להרוג את שאול – מהו נימוקו של דוד מדוע אינו עושה כן? (ח-יא) חלילה לו לשלוח את ידו במשיח ה'. מי שיכה את משיח ה' ייענש. דוד נשבע ששאול לא יאריך ימים – ימות במיתה טבעית, או שהקב"ה יקרב מיתתו או שימות במלחמה.
 - ח. מה דוד עושה לשאול? (יא-יג) לוקח את חניתו של שאול ואת צפחת המים שלו.
 - ט. מדוע דוד עושה זאת בעצמו וחזר בו ממה שציווה את נערו לעשות זאת? כיוון שחשש שהוא יהרוג אותו, מחשש שלא יוכל לכבוש את יצרו. (רד"ק, מצודת דוד).
 - י. כיצד יתכן ששאול ואנשיו לא התעוררו בזמן שדוד ונערו היו במחניהם? (יב) ה' עשה לו נס – 'ואין רואה ואין מקיץ כי כולם ישנים כי תרדמת ה' נפלה עליהם'.
2. קריאת דוד לאבנר: (יג-טז)
 - א. מה דוד עשה מיד לאחר שעשה לשאול את מה שרצה ממנו? (יג-יד) יצא ממחנה שאול, נעמד על הר רחוק וקרא משם לאבנר.
 - ב. מה דוד טוען כלפי אבנר? (יד-טז) שאבנר אדם חשוב וגדול, מדוע הוא לא שמר על שאול המלך כראוי, שיבדוק היכן נמצאת חנית המלך וצפחת המים שלו!
3. דברי דוד אל שאול: (יז-כ)

מה דוד טוען כלפי שאול?

שאינו מבין מהי הרעה שעשה שבגללה שאול רודף אחריו. [והוסיף: אם הקב"ה גרם לשאול לרדוף אחריו – אתפלל בעדו שיגרום לכך שתפסיק לרדוף אותי, ואם בני אדם הסיטו אותך נגדי – הם מקוללים, כיוון שגרמו לי להיות מחוץ לא"י, וכאילו אמרו לי לעבוד ע"ז. גם אם תהרוג אותי הקב"ה ינקום נקמתי. אתה, מלך ישראל, רודף אחריו כמו הרודף אחרי פרעוש, וכמו מי שרודף אחר עוף (שנקרא: קורא) בהרים].
4. תגובת שאול לדברי דוד, ותשובת דוד: (כא-כה)

- א. מה שאול מגיב לטענות דוד? (כא)
שאול אומר לדוד שהוא חטא בכך שביקש להורגו. קרא לדוד בלשון רכה, וביקש ממנו שישוב אליו, ואינו צריך לחשש שהוא יהרוג אותו, מאחר שהוא רואה שנפשו יקרה בעיני דוד.
- ב. כיצד מגיב דוד מבחינה מעשית לדברי שאול? (כב)
הגיש את חנית שאול כדי שאחד מנערי שאול יחזירה לשאול.
- ג. מה הקשר בין תגובת דוד המעשית לדברי שאול?
כיוון ששאול אמר שלא יהרוג את דוד, דוד החזיר לו את חניתו (שעל ידה ניסה שאול להרוג את דוד כמה פעמים).
- ד. מהי תגובת דוד המילולית לדברי שאול? (כג-כד)
דוד אומר שה' ישיב צדקה לאדם כפי מעשי הטובים, ואף לי, שה' נתנך בידי שיכולתי להמיתך ולא עשיתי זאת, כיוון שלא רציתי לשלוח את ידי במשיח ה'.
5. תגובת שאול לדברי דוד: ויאמר שאול אל דוד ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל תוכל. וילך דוד לדרכו ושאול שב למקומו: (כה)
א. הסבר את דברי שאול!
אני רואה שאתה ברוך, ושגם תעשה מעשים טובים (תרגום: מלוך תמלוך), ואף תצליח בהם!
- ב. מדוע דוד לא חזר אל שאול אלא המשיך לברוח מפניו?
מפני שדוד חשש ששאול לא התחרט עדיין מלהרוג אותו (שהרי סיבת רדיפתו של שאול היא מפני שה' ייעד את דוד למלוך במקום שאול, ודבר זה לא משתנה...).

פרק כז – דוד אצל אכיש מלך גת1. **בריחת דוד לגת: (א-ד)**

א. מה הסיבה שבגללה דוד ברח לגת? (א)

ב. האם דוד השיג את שרצה בבריחתו לגת? (ד)

ג. גם לפני כן, דוד ברח לגת (פרק כא, יא-טז), מה ההבדל בין שתי הפעמים?

ד. מה גרם להבדל זה? (מצודת דוד)

2. **בקשת דוד עיר לו ולאנשיו: (ה-ו)**

א. כיצד דוד מנמק את בקשתו שהוא ואנשיו ישבו בעיר אחרת? (ה)

ב. מלבד מה שדוד אמר לאכיש, מה גרם לו לבקש עבורם עיר משלהם? (ו-ז)

ג. איזו עיר נותן אכיש לדוד, ומה משמעותו עבור דוד? (ו)

3. **דוד רוכש את אמון אכיש: (ז-יב)**

א. כיצד דוד מנסה לרכוש את אמון אכיש? (ח-יא)

ב. על מה דוד הקפיד במעשיו? (ט-יא)

ג. האם דוד הצליח במעשיו? הסבר! (יב)

בהצלחה!!!

פרק כז – דוד אצל אכיש מלך גת

1. **בריחת דוד לגת: (א-ד)**
- א. מה הסיבה שבגללה דוד ברח לגת? (א)
כיוון שחשש ששאול יצליח להורגו, לכן רצה לברוח לגת, השייכת לפלישתים, מתוך הנחה ששאול לא יבוא לשם כדי להורגו.
- ב. האם דוד השיג את שרצה בבריחתו לגת? (ד)
כן, שכתוב: ששאול הפסיק לרדוף אחרי דוד.
- ג. גם לפני כן, דוד ברח לגת (פרק כא, יא-טז), מה ההבדל בין שתי הפעמים?
בפעם הקודמת זה היה בתחילת בריחת דוד, לאחר שלקח לחם ואת חרב גלית מאחימלך, ודוד פחד מאוד שאכיש יהרגו, ולכן התנהג כמושג, משא"כ כאן שדוד לא פחד.
- ד. מה גרם להבדל זה? (מצודת דוד)
כיוון שהגיע הפעם עם שש מאות אנשים ואף נודע ששאול שונא לו, לכן אכיש השלים עם דוד, וחשב שדוד מקבל על עצמו את מרות אכיש.
2. **בקשת דוד עיר לו ולאנשיו: (ה-ו)**
- א. כיצד דוד מנמק את בקשתו שהוא ואנשיו ישבו בעיר אחרת? (ה)
כדי ששהותם בעיר המלכות לא תטריח כלכלית את אכיש.
- ב. מלבד מה שדוד אמר לאכיש, מה גרם לו לבקש עבורם עיר משלהם? (ו-ד"ק)
כדי שכאשר דוד ואנשיו יפשטו על הפלישתים – אכיש לא ירגיש בכך, ושאותם מקומות יהיו שייכים רק לדוד ואנשיו.
- ג. איזו עיר נותן אכיש לדוד, ומה משמעותו עבור דוד? (ו)
צקלג, שמאז והלאה הפכה לעיר השייכת למלכי יהודה.
3. **דוד רוכש את אמון אכיש: (ז-יב)**
- א. כיצד דוד מנסה לרכוש את אמון אכיש? (ח-יא)
ע"י זה שדוד הכה ערים של פלישתים ולקח את רכושם ונתנו לאכיש, ואמר שהוא פשט על ערי ישראל. זאת על מנת לשכנע את אכיש שדוד מאס בישראל ומוכן להיות עבד לאכיש.
- ב. על מה דוד הקפיד במעשיו? (ט-יא)
לא להשאיר אף אדם מהעיר כדי שלא יזהו שהערים שנבזזו היו שייכות לפלישתים ולא לישראל.
- ג. האם דוד הצליח במעשיו? הסבר! (יב)
כן, אכיש האמין בדוד שהוא מאס בעמ"י, וכעת הוא יהיה עבד של אכיש לעולם.

פרק כח – שאל אצל בעלת האוב

1. התקבצות פלישתים למלחמה עם ישראל: (א-ג)

א. מה אכיש מודיע לדוד בהקשר למלחמה בין פלישתים וישראל? (א)

ב. כיצד דוד מגיב לדברי אכיש? (ב)

ג. מהו המינוי המיוחד אותו מייעד אכיש לדוד, ומדוע? (ב)

2. שאל שואל באוב: (ג-ד)

א. אלו שני פרטים נאמרו בפסוק ג, ומדוע הם נאמרו? (היעזר ברש"י)

ב. כיצד שואל הגיב למחנה פלישתים שהתאסף להילחם בישראל? (ה)

ג. מה שואל עשה בעקבות זאת? (ז)

ד. מדוע שואל ביקש מאנשיו שיבקשו לו אשה בעלת אוב?

ה. מדוע שואל התחפש כאשר הלך לאשת האוב? (ח)

ו. מדוע אשת האוב סרבה בתחילה להיענות לבקשתו של שואל להעלות לו באוב? (ט)

ז. כיצד שואל שכנע אותה להיענות לבקשתו? (י)

ח. כיצד האשה גילתה שהאיש המחופש הוא שאול? (יא-יב)

ט. כיצד אשת האוב מתארת את האיש העולה? (יג-יד)

3. השיח בין שמואל לשאול: (טו-כ)

א. שמואל כעס על שאול שהטרידו להעלותו באוב, כיצד שאול מנמק את מעשהו? (טו)

ב. מדוע שמואל אינו מקבל את טענות שאול? הסבר היטב! (טז-יח)

ג. מה הנבואה ששמואל ניבא? (יט)

ד. כיצד שאול הגיב לדברי שמואל? (כ)

4. בעלת האוב עוזרת לשאול: (כא-כה)

א. מדוע, לדעתך, שאול התנגד לאכול לאחר שנפל מרוב חולשה ארצה? (כג)

ב. כיצד ניסתה בעלת האוב לשכנעו לאכול? (2 טענות) (כא-כב)

ג. מה גרם לשאול לאכול בסופו של דבר? (כג-כה)

בהצלחה!!!

פרק כח – שאל אצל בעלת האוב

1. התקבצות פלישתים למלחמה עם ישראל: (א-ג)

א. מה אכיש מודיע לדוד בהקשר למלחמה בין פלישתים וישראל? (א)
שדוד ואנשיו יצאו יחד עם אכיש למלחמה בישראל.

ב. כיצד דוד מגיב לדברי אכיש? (ב)

שבעקבות האמון שאכיש רוכש לו, הוא יתנהג בגבורה במלחמה.

ג. מהו המינוי המיוחד אותו מייעד אכיש לדוד, ומדוע? (ב)

בעקבות גבורותיו של דוד, אכיש ימנה אותו לשומר האישי (שומר ראש).

2. שאל שואל באוב: (ג-יד)

א. אלו שני פרטים נאמרו בפסוק ג, ומדוע הם נאמרו?

ששמואל מת, וששאלו הסיר את האובות והידעונים. הדבר נאמר כהקדמה לכך ששאלו ביקש להעלות את שמואל באוב (כיוון ששמואל מת) כדי לשאול אותו מה לעשות לגבי המלחמה עם הפלישתים, ומהי הסיבה שבגללה שאלו התחפש כאשר הלך לשאול באוב (כדי שלא תזהה אותו).

ב. כיצד שאלו הגיב למחנה פלישתים שהתאסף להילחם בישראל? (ה)

פחד מאוד (מפני שהם היו עם רב).

ג. מה שאלו עשה בעקבות זאת? (ז)

שאל בה' (באורים, חלומות, נביאים), וה' לא ענה לשאלתו.

ד. מדוע שאלו ביקש מאנשיו שיבקשו לו אשה בעלת אוב?

כדי שיוכל להעלות את שמואל ולשאול אותו מה לעשות, כיוון שה' לא ענה לו בחלומות, אורים והנביאים.

ה. מדוע שאלו התחפש כאשר הלך לאשת האוב? (ח)

כדי שלא תזהה אותו, מחשש שתכחיש שידעת להעלות באוב (מפני שגזר להכרית את האובות והידעונים).

ו. מדוע אשת האוב סרבה בתחילה להיענות לבקשתו של שאלו להעלות לו באוב? (ט)

מפני שחששה שאם היא תעלה לו באוב היא תיתפס ביד שאלו ותומת.

ז. כיצד שאלו שכנע אותה להיענות לבקשתו? (י)

בכך שהוא נשבע לה בשם ה' שלא תיענש בגלל מעשיה.

ח. כיצד האשה גילתה שהאיש המחופש הוא שמואל? (יא-יב)

כיוון שכאשר ביקש ממנה שתעלה לו את שמואל, שמואל עלה כאשר ראשו למעלה (מפני כבוד מלכות שאלו), ולא

כשרגליו למעלה כמו דרך שאר העולים. (מצודת דוד).

ט. כיצד אשת האוב מתארת את האיש העולה? (יג-יד)

'אלוהים (=אדם חשוב) עולים מן הארץ'. איש זקן לבוש מעיל.

3. השיח בין שמואל לשאלו: (טו-כ)

א. שמואל כעס על שאלו שהטרידו להעלותו באוב, כיצד שאלו מנמק את מעשהו? (טו)

כיוון שצר לו מאוד משלוש סיבות:

1. פלישתים התאספו להילחם בו.

2. ה' סר מעליו (לכאורה, כבר זמן רב).

3. ה' לא ענה לו כששאל אותו ע"י נביאים ובחלומות.

לכן, אין לו ברירה אלא לפנות לשמואל שיעזור לו.

ב. מדוע שמואל אינו מקבל את טענות שאלו? הסבר היטב! (טז-יח)

כיוון שהקב"ה בחר שלא לענות לשאלו, אם כן, אין מן הראוי ששאלו ישאל את שמואל זאת. הקב"ה עתה יקיים את מה שגזר על שאלו בעקבות שלא הרג את עמלק כפי שצווה, והממלכה תעבור לדוד וביתו.

ג. מה הנבואה ששמואל ניבא? (יט)

שה' יתן את ישראל ביד פלישתים, ושאלו ובניו ימותו במלחמה.

ד. כיצד שאלו הגיב לדברי שמואל? (כ)

נפל מלוא קומתו ארצה, מרוב פחד, וגם כיוון שלא אכל לחם כל היום וכל הלילה.

4. בעלת האוב עוזרת לשאול: (כא-כה)

- א. מדוע, לדעתך, שאול התנגד לאכול לאחר שנפל מרוב חולשה ארצה? (כג)
כיוון שהצטער על כך שמחר הוא ובנו ימותו במלחמה.
- ב. כיצד ניסתה בעלת האוב לשכנעו לאכול? (2 טענות) (כא-כב)
1. כשם שהיא סיכנה את עצמה (שהיתה עלולה למות כיוון שעברה על חוק המלך) כדי להיעתר לבקשתו לשאול לו באוב, כך ראוי שגם הוא יעתר לבקשתה לאכול.
2. כדי שיהיה לשאול כח ללכת בדרך חזרה (ואולי גם למלחמה שאמורה להיות למחרת).
- ג. מה גרם לשאול לאכול בסופו של דבר? (כג-כה)
שעבדיו ואשת האוב הפצירו בו לאכול, עד שנעתר בסופו של דבר.

שם: _____

פרק כט – סרני פלישתים מסרבים לצרף את דוד למלחמתם

1. סירוב סרני פלישתים להצטרפות דוד למלחמה: (א-ה)
א. מדוע סרני פלישתים מסרבים לצירופו של דוד למלחמה בישראל?

ב. האם יש צדק בטענתם? (ראה: פרק יד, כ-כא)

ג. מדוע סרני פלישתים הזכירו שלדוד הריעו: 'הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו'? (ה)

2. דו שיח בין דוד ואכיש: (ו-יא)

א. האם אכיש מסכים עם סרני פלישתים? הסבר! (ז-ו)

ב. מה אכיש מבקש מדוד לעשות, וכיצד הוא מנמק זאת? (ז-ו)

ג. כיצד דוד מגיב לדברי אכיש? (ח)

ד. מה תשובת אכיש לדברי דוד? (ט-י)

ה. האם אכיש גילה לדוד את הסיבה בגללה הוא אינו יכול להצטרף למלחמה בישראל?
הוכח, והסבר מדוע!

בהצלחה!!!

פרק כט – סרני פלישתים מסרבים לצרף את דוד למלחמתם

1. **סירוב סרני פלישתים להצטרפות דוד למלחמה: (א-ה)**
- א. מדוע סרני פלישתים מסרבים לצירופו של דוד למלחמה בישראל?
כיוון שהם חוששים שדוד יסייע לישראל ויהרוג פלישתים רבים ועל ידי זה שאול ישלים איתו.
- ב. האם יש צדק בטענתם? (ראה: פרק יד, כ-כא)
כן, שהרי במלחמת שאול בפלישתים כאשר יהונתן ונערו הכו את עשרים לוחמי פלישתים הדבר גרם לחרדה גדולה במחנה פלישתים והם התחילו לנוס, והרגו איש את אחיו. ומסופר שם שגם העברים שנאלצו להצטרף לפלישתים להילחם בישראל, כשהם ראו שישראל מנצחים את הרגו את חבריהם הפלישתים. ('והעברים היו לפלשתים פאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה סביב וגם המה להיות עם ישראל אשר עם שאול וינתן').
- ג. מדוע סרני פלישתים הזכירו שלדוד הריעו: 'הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו'? (ה)
כדי להוכיח לאכיש שדוד שונא את הפלישתים מאז ומתמיד, ולכן אין לבטוח בו לצרפו למלחמה בישראל.
2. **דו שיח בין דוד ואכיש: (ו-יא)**
- א. האם אכיש מסכים עם סרני פלישתים? הסבר! (ו-ז)
לא שהרי הוא אומר לדוד שבעיניו דוד טוב וישר.
- ב. מה אכיש מבקש מדוד לעשות, וכיצד הוא מנמק זאת? (ו-ז)
לשוב לביתו עם לוחמיו, כיוון שהסרנים אינם רואים בעין טובה את הצטרפותו למלחמה בישראל.
- ג. כיצד דוד מגיב לדברי אכיש? (ח)
בעלבון, וטוען כלפי אכיש: וכי לא הייתי נאמן לך עד עכשיו, שאתה מונע ממני לסייע לך במלחמה עם אויביך?!
- ד. מה תשובת אכיש לדברי דוד? (ט-י)
שאכן דוד ישר בעיניו, אך שרי פלישתים ביקשו שדוד לא יצטרף למלחמה. לכן בבוקר תחזור עם אנשיך בחזרה לביתכם.
- ה. האם אכיש גילה לדוד את הסיבה בגללה הוא אינו יכול להצטרף למלחמה בישראל? הוכח, והסבר מדוע!
לא, שהרי הוא עונה לו תשובה לאקונית: 'אך שרי פלישתים אמרו לא יעלה עמנו למלחמה'. אכיש לא סיפר לו שהשרים אינם סומכים עליו כדי שלא ייעצב. (מלב"ם).

שם: _____

פרק ל – המלחמה בעמלקי והשבת השבויים

1. גילוי שריפת צקלג ושביית הנשים והילדים: (א-ח)

א. מי שרף את צקלג, ומדוע? (א רד"ק)

ב. איזה נס נעשה למשפחות הלוחמים?

ג. כיצד הצליחו לשובות את העיר על תושביה ורכושם? (ב)

ד. מה היתה תגובת דוד ואנשיו כגילו דבר זה? (ג-ד)

ה. מה לוחמי דוד רצו לעשות לו, וכיצד דוד הגיב בתוכו? (ו)

2. המרדף אחר הגדוד העמלקי: (ט-טז)

א. עם כמה אנשים דוד הלך לחפש את משפחתו ורכושו בשלבים השונים? (ט-י)

ב. כיצד דוד גילה היכן הם נמצאים? (יא-טז)

ג. באיזה מצב אותו אדם היה, ומה עשו כדי להחיותו? (יא-יג)

ד. מה התנאי שאותו אדם התנה עם דוד כדי לגלות לו היכן משפחותיהם ורכושם? (טו)

ה. מה היה מצב גדוד העמלקים כאשר דוד ואנשיו מצאו אותם? (טז)

3. תוצאות המלחמה וחלוקת השלל: (יז-כה)

א. מה היו תוצאות מלחמת דוד ואנשיו עם העמלקים? (יז-יט)

ב. כיצד דוד הנהיג את הצאן והבקר בחזרתם לצקלג? מדוע? (כ)

ג. כיצד דוד התייחס לאנשים שנשארו מאחור? (כא)

ד. מה היה תפקידם? (כא)

ה. מי מאנשי דוד חשבו שלא נכון להתייחס אליהם כמו שדוד נהג? מדוע? (כב)

ו. כיצד הם הציעו לחלק את השלל? (כב)

ז. כיצד דוד מתייחס לאותם אנשים שחשבו אחרת ממנו? מה דוד הציע לעשות, ומדוע?
(כג-כד)

ח. מה דוד עשה מהיום ההוא והלאה? (כה)

ט. מי לפני דוד נקט באופן דומה? מהיכן המדרש מדייק זאת? (כה ברש"י)

י. מדוע דוד חילק מהשלל גם לזקני יהודה ולכל אנשי המקומות בהם דוד היה בעת בריחתו משאול? (כו-לא)

בהצלחה!!!

פרק ל – המלחמה בעמלקי והשבת השבויים

1. גילוי שריפת צקלג ושבית הנשים והילדים: (א-ח)
 - א. מי שרף את צקלג, ומדוע? (א רד"ק)
 - העמלקים. כיוון שהם גילו שמי שהכה את עריהם יצא מצקלג, לכן ביקשו לשבות את אנשיהם.
 - ב. איזה נס נעשה למשפחות הלוחמים?
 - שהעמלקים לא הרגו אף אדם מהם אלא רק שבו אותם.
 - ג. כיצד הצליחו לשבות את העיר על תושביה ורכושם? (ב)
 - כיוון שכל הגברים יצאו למלחמה עם פלישתים, ולא נשארו בעיר גברים אלא נשים וילדים.
 - ד. מה היתה תגובת דוד ואנשיו כגילו דבר זה? (ג-ד)
 - בכו הרבה עד שלא היה להם כח לבכות.
 - ה. מה לוחמי דוד רצו לעשות לו, וכיצד דוד הגיב בתוכו? (ו)
 - כעסו עליו וביקשו לסוקלו. דוד מצידו התחזק בה'.
2. המרדף אחר הגדוד העמלקי: (ט-טז)
 - א. עם כמה אנשים דוד הלך לחפש את משפחתו ורכושו בשלבים השונים? (ט-י)
 - בהתחלה יצא עם שש מאות איש (עד נחל הבשור), אח"כ (מנחל הבשור) המשיך עם ארבע מאות איש, כיוון שמאתיים פיגרו (מעייפות) מאחור.
 - ב. כיצד דוד גילה היכן הם נמצאים? (יא-טז)
 - אנשי דוד מצאו נער מצרי שהיה עבד של עמלקי אחד, ואותו נער חלה ולכן אדונו נטש אותו.
 - ג. באיזה מצב אותו אדם היה, ומה עשו כדי להחיותו? (יא-יג)
 - אותו נער היה חלש, כיוון שחלה לפני שלושה ימים, ומאז לא אכל ולא שתה. ונתנו לו לחם ומים, פלח דבילה ושני צימוקים.
 - ד. מה התנאי שאותו אדם התנה עם דוד כדי לגלות לו היכן משפחותיהם ורכושם? (טו)
 - שדוד ישבע לו באלוקים שהוא לא יסגירו בידי אדונו.
 - ה. מה היה מצב גדוד העמלקים כאשר דוד ואנשיו מצאו אותם? (טז)
 - היו מפוזרים על כל הארץ, אוכלים ושותים וחוגגים על השלל הגדול שהשיגו מארץ פלישתים וארץ יהודה.
3. תוצאות המלחמה וחלוקת השלל: (יז-כה)
 - א. מה היו תוצאות מלחמת דוד ואנשיו עם העמלקים? (יז-יט)
 - דוד ואנשיו היכום מהערב עד הערב שלמחרת, ולא נמלט מהם אף אחד מלבד 400 נערים שהיו רוכבים על גמלים. כל הנשים, הילדים והרכוש שעמלק לקחו ניצלו, ושבנו לדוד ואנשיו.
 - ב. כיצד דוד הנהיג את הצאן והבקר בחזרתם לצקלג? מדוע? (כ)
 - שלח אנשים שיעברו לפניו ויאמרו שזהו שלל דוד. (לפי דברי חז"ל – והיו רשאים לאכול כל שנקרא בדרכם, מפני המלך רשאי לפרוץ לו גדר, לצורך שעה. להסברו של מצודת דוד – כדי שאם אנשי פלישתים או יהודה יבואו לקחת מקניהם – יאמרו להם שדוד הצילם כדי שיהיו שללו ולא כדי להחזירם לבעליהם).
 - ג. כיצד דוד התייחס לאנשים שנשארו מאחור? (כא)
 - שאל לשלומם.
 - ד. מה היה תפקידם? (כא)
 - לשמור על הכלים עד שדוד ו400 האנשים שעימו יחזרו ממלחמה עם העמלקי.
 - ה. מי מאנשי דוד חשבו שלא נכון להתייחס אליהם כמו שדוד נהג? מדוע? (כב)
 - אנשים רעים בני בליעל, כיוון שעינם היתה צרה בכך שהם לא יצאו עימם למלחמה.
 - ו. כיצד הם הציעו לחלק את השלל? (כב)
 - שהאנשים שנשארו מאחור יקבלו את נשותיהם וילדיהם, אך לא יחלקו בשלל, אף לא מה שהיה שייך להם בתחילה.
 - ז. כיצד דוד מתייחס לאותם אנשים שחשבו אחרת ממנו? מה דוד הציע לעשות, ומדוע? (כג-כד)

דוד התייחס אליהם באהבה, אך אמר שלמעשה יש לחלק את השלל שווה בין היורדים להילחם לבין אלה שנשארו לשמור על הכלים, כיוון שאילולא היו כאלה ששומרים על הכלים לא יכולים היו הלוחמים להילחם, וכן: הצלחת המלחמה לא היתה בזכות הלוחמים אלא בזכות ה'.

ח. מה דוד עשה מהיום ההוא והלאה? (כה)

קבע לחוק, שהיוצאים להילחם והנשארים לשמור על הציוד חולקים בשווה.

ט. מי לפני דוד נקט באופן דומה? מהיכן המדרש מדייק זאת? (כה ברש"י)

אברהם אבינו, בכך שחילק את השלל בשווה בין השומרים על הכלים לבין הלוחמים. המדרש מדייק זאת ממילת: 'ויהי מהיום ההוא ומעלה... ולא: 'והלאה'.

י. מדוע דוד חילק מהשלל גם לזקני יהודה ולכל אנשי המקומות בהם דוד היה בעת בריחתו משאול? (כו-לא) לפרסם את הנס שה' עשה לו. הכרת הטוב על שהחביאוהו וסייעו לו להינצל משאול.

שם: _____

פרק לא – מות שאול ובניו בגלבו

4. מות שאול ובניו: (א-ז)

א. המלחמה מתוארת במילים הבאות (א): 'וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל...'. מה תיאור זה מבטא? (א)

ב. כאשר בעלת האוב העלתה את שמואל, הוא אמר לשאול (כח, יט) שבמלחמה הוא ימות עם שלושת בניו. שאול בכל זאת יצא למלחמה ונלחם בגבורה. מה דבר זה אומר על שאול?

ג. כיצד בני שאול מתו? (ב)

ד. בן אחד של שאול לא נהרג במלחמה. מיהו? ומה נעשה עימו בסיום המלחמה? (שמואל ב פרק ב, ח-ט)

ה. נותר ליהונתן בן אחד. מיהו, מה קרה לו, ומדוע? (שמואל ב פרק ד, ד)

ו. מה ביקש שאול מנושא כליו שיעשה? מדוע? (ד)

ז. מדוע נושא כליו לא שמע בקולו? (ד)

ח. איך שאול מת בסופו של דבר? (ד)

ט. מה עשה נושא כליו בעקבות מות שאול? (ד)

י. מה קרה בעקבות מנוסת אנשי ישראל ומות שאול ובניו? (ז)

5. קבורת שאול ובניו ע"י אנשי יבש גלעד: (ח-יג)
א. מה עשו הפלישתים בגמר המלחמה? (ח)

ב. את מי מצאו הפלישתים בתוך החללים, ומה הם עשו איתו ועם רכושו, ולשם מה? (ח-י)
(י)

ג. מה עשו אנשי יבש גלעד? (יא-יג)

ד. מדוע אנשי יבש עשו זאת לשאול? (היזכר בפרק יא, א-יא)

ה. עיין רד"ק (יג), מדוע אנשי יבש גלעד צמו על שאול (ובניו) שבעה ימים?

ו. 'וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם'. מה שרפו, ומדוע? 3 פירושים (יב, רד"ק)

1. _____

2. _____

3. _____

בהצלחה!!!

פרק לא – מות שאול ובניו בגלבו

1. **מות שאול ובניו: (א-ז)**
- א. המלחמה מתוארת במילים הבאות (א): 'וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל...'. מה תיאור זה מבטא? (א)
- שהפלישתים יוזמים את המלחמה ומובילים בה (מביסים את ישראל), כפי שכתוב בהמשך הפסוק: 'וַיִּנְסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חַלְלִים בְּהַר הַגִּלְבָּע':
- ב. כאשר בעלת האוב העלתה את שמואל, הוא אמר לשאול (כח, יט) שבמלחמה הוא ימות עם שלושת בניו. שאול בכל זאת יצא למלחמה ונלחם בגבורה. מה דבר זה אומר על שאול?
- שהוא גיבור ושהוא קיבל עליו את הדין.
- ג. כיצד בני שאול מתו? (ב)
- הפלישתים השיגו את שאול ובניו, הצליחו להתקרב אליהם, והכו את שלושת בניו – יהונתן, אבינדב ומלכישוע.
- ד. בן אחד של שאול לא נהרג במלחמה. מיהו? ומה נעשה עימו בסיום המלחמה? (שמואל ב פרק ב, ח-ט)
- איש בושת. ובסיום המלחמה אבנר בן נר שר צבא שאול המליכו על כל ארץ ישראל.
- ה. נותר ליהונתן בן אחד. מיהו, מה קרה לו, ומדוע? (שמואל ב פרק ד, ד)
- מפיבושת. כאשר אמנתו שמעה ששאול ויהונתן מתו, היא ברחת במהירות והוא נפל מידיה ונעשה פיסח (=נכה ברגליו).
- ו. מה ביקש שאול מנושא כליו שיעשה? מדוע? (ד)
- שידקור את שאול בחרבו ויהרגו. כיוון ששאול חשש מהצלפים (המורים בקשת), שמא יתעללו בו.
- ז. מדוע נושא כליו לא שמע בקולו? (ד)
- כיוון שפחד לעשות זאת.
- ח. איך שאול מת בסופו של דבר? (ד)
- הוא נפל על חרבו.
- ט. מה עשה נושא כליו בעקבות מות שאול? (ד)
- נפל גם הוא על חרב, ומת.
- י. מה קרה בעקבות מנוסת אנשי ישראל ומות שאול ובניו? (ז)
- אנשי ישראל עזבו את בתיהם וברחו משם, והפלישתים התיישבו בעריהם.
2. **קבורת שאול ובניו ע"י אנשי יבש גלעד: (ח-יג)**
- א. מה עשו הפלישתים בגמר המלחמה? (ח)
- באו להפשיט את החללים (=להוריד בגדיהם) כדי לבזוז את שללם.
- ב. את מי מצאו הפלישתים בתוך החללים, ומה הם עשו איתו ועם רכוש, ולשם מה? (ח-י)
- את שאול ושלושת בניו. הפלישתים כרתו את ראש שאול ושלחו אותו בכל ארצם כדי להודות לעבודה זרה שלהם על נצחון המלחמה. הפשיטוהו מבגדיו וכלי נשקו – שמו בבית העבודה זרה שלהם (עשתרות). ואת גופתו תקעו (תקעו במסמרים/תלו) בחומת בית שן.
- ג. מה עשו אנשי יבש גלעד? (יא-יג)

קמו אנשי חיל, הלכו כל הלילה ולקחו את גוויית שאול ואת גוויית בניו מחומת בית שן והביאו אותה ליבש, ושרפו אותם שם. ואת עצמותיהם לקחו וקברו תחת האשל, וצמו שבעה ימים.

- ד. מדוע אנשי יבש עשו זאת לשאול? (היזכר בפרק יא, א-יא)
- כיוון ששאול הצילם מנחש העמוני אחרי שכל עם ישראל פחדו להילחם בו, בכך שגייס 330 אלף איש, ונלחמו בעמון והציל את אנשי יבש גלעד.
- ה. עיין רד"ק (יג), מדוע אנשי יבש גלעד צמו על שאול (ובניו) שבעה ימים? זכר לאותם שבעת ימים שביקשו מנחש העמוני לראות אם מישהו יוכל להצילם, ושאול גייס את העם להצילם.
- ו. 'וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם'. מה שרפו, ומדוע? 3 פירושים (יב, רד"ק)
1. את מיטתם וכליהם (הציוד האישי שלהם), כיוון שאין זה מכובד שאדם אחר ישתמש בלבוש המלך.
2. שרפו בשמים, חנטו אותם (כשחונטים משתמשים בהרבה בשמים).
3. שרפו את גופותיהם כיוון שהתליעו (לא רצו לקוברם עם התולעים כיוון שזה לא מכובד). וקברו את עצמותיהם.